

SERIKALI YA MAPINDUZI YA ZANZIBAR

OFISI YA MAKAMU WA KWANZA WA RAIS

**HOTUBA YA WAZIRI WA NCHI, OFISI YA MAKAMU
WA KWANZA WA RAIS, MHESHIMIWA HARUSI
SAID SULEIMAN (MBM)**

**KUHUSU MAKADIRIO YA MAPATO NA
MATUMIZI KWA MWAKA WA FEDHA**

2024/2025

MEI, 2024

Mhe. Othman Masoud Othman
Makamu wa Kwanza wa Rais Zanzibar

Dkt. Omar D. Shajak
Katibu Mkuu
Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais Zanzibar

Mhe. Harusi Said Suleiman
Waziri wa Nchi
Ofisi ya Makamu wa Kwanza Rais Zanzibar

Kanali Burhani Z.Nassoro
Kamishna Mkuu,
Mamlaka ya Kudhibiti
na Kupambana na
Dawa za Kulevyaa

Ndg. Sheha Mjaja Juma
Mkurugenzi Mkuu ,
Mamlaka ya Usimamizi
wa Mazingira

Dkt. Ahmeid M. Khatib.,
Mkurugenzi Mtendaji
Tume ya UKIMWI
Zanzibar

Mhandisi Ussy Kh. Debe .
Katibu Mtendaji
Baraza la Taifa la Watu
wenye Ulemavu

Ndg. Ahmed Abubakar
Afisa Mdhamin

Ndg. Juma Ali Simai.
Mkurugenzi Uendeshaji
na Utumishi

Ndg. Ilyasa P. Haji
Mkurugenzi Mipango,
Sera na Utafiti

Ndg. Farhat A. Mbarouk
Mkurugenzi Idara ya
Mazingira

YALIYOMO

A. UTANGULIZI	1
B. UTEKELEZAJI WA MAJUKUMU YA OFISI YA MAKAMU WA KWANZA WA RAIS KWA KIPINDI CHA JULAI 2023 – MACHI 2024	3
C. UTEKELEZAJI WA MIRADI INAYOSIMAMIWA NA OFISI YA MAKAMU WA KWANZA WA RAIS KWA KIPINDI CHA JULAI 2023 – MACHI 2024	7
D. UTEKELEZAJI WA BAJETI KWA MAFUNGU YA OFISI YA MAKAMU WA KWANZA WA RAIS KWA KIPINDICHA JULAI 2023 – MACHI 2024.....	10
Fungu B04 – Mamlaka ya Usimamizi wa Mazingira.....	10
Fungu C04 – Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevyा.....	13
Fungu C05 – TUME YA UKIMWI	15
Fungu B01 – OFISI KUU.....	19
E. MWELEKEO WA BAJETI KWA MAFUNGU YA OFISI YA MAKAMU WA KWANZA WA RAIS KWA MWAKA WA FEDHA WA FEDHA 2024/20251.....	28
Fungu B04 Mamlaka ya Usimamizi wa Mazingira	29
Fungu C04 Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevyा	30
Fungu C05 Tume ya UKIMWI	31
Fungu B01 Ofisi Kuu	32
F. SHUKURANI	37
G. HITIMISHO	38
H. VIAMBATANISHO	40

**HOTUBA YA WAZIRI WA NCHI, OFISI YA MAKAMU
WA KWANZA WA RAIS,
MHESHIMIWA HARUSI SAID SULEIMAN
KUHUSU MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI
KWA MWAKA WA FEDHA**

2024/2025

A. UTANGULIZI

- 1. Mheshimiwa Spika**, Awali ya yote naomba nitumie nafasi hii adhimu kumshukuru Mwenyezi Mungu Mtukufu, kwa kutujaalia afya njema, uwezo na nguvu za kutekeleza yale yote tulijoipangia katika kuwatumikia wananchi wa Zanzibar. Pia, tuendelee kumshukuru Mwenyezi Mungu kwa kutuwezesha kukutana leo tukiwa wazima wa afya na kushiriki katika kikao hichi muhimu kinachojadili bajeti ya Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais kwa mwaka wa fedha 2024/2025.
- 2. Mheshimiwa Spika**, Kwa niaba ya viongozi na wafanyakazi wote wa Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais, napenda kuchukua nafasi hii adhimu kumpongeza kwa dhati kabisa Rais wa Jamuhuri ya Muungano wa Tanzania Mheshimiwa Dokta. Samia Suluhu Hassan kwa kazi nzuri anayoifanya katika kuwaletaa maendeleo wananchi wa Tanzania kwa kuzingatia misingi ya Utawala Bora pamoja na kusimamia na kutekeleza vyema Ilani ya Chama cha Mapinduzi 2020 - 2025. Namuomba Mwenyezi Mungu ampe afya njema katika kutekeleza majukumu yake.

- 3. Mheshimiwa Spika**, Kwa namna ya kipekee naomba kuchukua fursa hii kumpongeza kwa dhati Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, Mheshimiwa Dokta. Hussein Ali Mwinyi kwa kuendelea kuliongoza vyema Taifa letu na kuimarisha huduma za kijamii na kiuchumi. Namuomba Mwenyezi Mungu amzidishie nguvu, afya, hekima na busara katika uongozi wake na kuendeleza azma ya kuwaleta maendeleo makubwa wananchi wake.
- 4. Mheshimiwa Spika**, Kwa dhati kabisa natumia fursa hii kumpongeza Makamu wa Kwanza wa Rais, Mheshimiwa Othman Masoud Othman kwa kusimamia na kutekeleza vyema utekelezaji wa majukumu ya Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais. Pia, Makamu wa Pili wa Rais, Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdulla, kwa kutekeleza majukumu yake kama msimamizi mkuu wa shughuli za Serikali. Namuomba Mwenyezi Mungu aendelee kuwapa mashirikiano mema katika kumsaidia vyema Mheshimiwa Rais katika kufanikisha majukumu ya kitaifa.
- 5. Mheshimiwa Spika**, Nakushukuru wewe, Mheshimiwa Naibu Spika, Wenyeviti na Wajumbe wa Kamati, Wajumbe wa Baraza lako tukufu na Watendaji wa Baraza la Wawakilishi, kwa kuendelea kushirikiana na sisi katika kutekeleza vyema majukumu yetu.
- 6. Mheshimiwa Spika**, Shukurani za pekee ziende kwa Kamati yetu ya Kusimamia Viongozi Wakuu wa Kitaifa inayoongozwa na Mwenyekiti Mheshimiwa Machano Othman Saidi, Mwakilishi wa wananchi jimbo la Mfenesini kwa miongozo yao wanayoendelea kutupatia katika kutekeleza majukumu yetu. Baada ya shukurani hizo,

naomba uniruhusu kuwasilisha Hotuba ya Bajeti ya Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais kuhusu Makadirio ya Mapato na Matumizi kwa mwaka wa fedha 2024/2025 kama ifuatavyo:-

B. UTEKELEZAJI WA MAJUKUMU YA OFISI YA MAKAMU WA KWANZA WA RAIS KWA KIPINDI CHA JULAI 2023 – MACHI 2024

Mapato na Matumizi

7. **Mheshimiwa Spika**, Katika kipindi cha Julai 2023 hadi Machi 2024, Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais, ilipangiwa kukusanya jumla ya Shilingi Milioni 574,100,000 ambazo zinatokana na ada ya uhifadhi na ada ya ukaguzi wa mazingira. Kwa kipindi cha Julai 2023 hadi Machi, 2024, jumla ya Shilingi Milioni 433,100,000 zilipangwa kukusanya ambapo hadi kufikia Machi 2024, jumla ya Shilingi Milioni 367,240,000 sawa na asilimia 85 zimekusanya. **Kiambatanisho nam. 1 kinahusika.**
8. **Mheshimiwa Spika**, Kwa upande wa matumizi ya kawaida kwa kipindi cha Julai 2023 hadi Machi 2024, Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais ilipangiwa Shilingi Bilioni 8,570,795,183 katika utekelezaji wa majukumu yake. Kati ya fedha hizo Shilingi Bilioni 4,531,750,000 zilitengwa kwa ajili ya mishahara, na Shilingi Bilioni 4,039,045,183 zilitengwa kwa ajili ya matumizi mengineyo na Ruzuku ni Shilingi Milioni 200,000,000. Hadi kufikia Machi 2024, jumla ya Shilingi Bilioni 5,804,230,201 sawa na asilimia 68 zilipatikana kwa kazi za kawaida, ambapo Shilingi Bilioni 4,131,906,472 sawa na asilimia 91 ni kwa mishahara na

Shilingi Bilioni 1,672,323,729 sawa na asilimia 41 ni kwa matumizi mengineyo na Shilingi Milioni 102,650,000 ni kwa ajili ya matumizi ya Ruzuku. **Kiambatanisho nam. 2a kinahusika.**

9. **Mheshimiwa Spika**, fedha zilizotengwa kwa ajili ya shughuli za maendeleo ni Shilingi Bilioni 4,301,110,188 ambapo Shilingi Bilioni 2,930,000,000 kutoka SMZ na Shilingi Bilioni 1,371,110,188 kutoka kwa Washirika wa maendeleo. Hadi kufikia Machi 2024, jumla ya Shilingi Bilioni 1,466,481,625 sawa na asilimia 34 zilipatikana ambapo Shilingi Milioni 973,072,327 sawa na asilimia 33 ni kutoka SMZ na Shilingi Milioni 493,409,298 sawa na asilimia 36 ni kutoka kwa Washirika wa maendeleo. **Kiambatanisho nam. 3 kinahusika.**
10. **Mheshimiwa Spika**, Kwa mwaka wa fedha 2023/2024, Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais ilijiwekea malengo yafuatayo:-.
- i. Kuimarisha usimamizi wa Mazingira, uhimili wa mabadiliko ya tabianchi na kutayarisha Mpango wa Kuirithisha Zanzibar ya Kijani (Zanzibar Green Legacy Programme);
  - ii. Kuimarisha Ushughulikiaji wa masuala ya Watu wenye Ulemavu, Mapambano dhidi ya Dawa za Kulevyta, na kupiga vita VVU/UKIMWI;
  - iii. Kuendelea kuelimisha jamii kuhusu uhifadhi wa mazingira; na
  - iv. Kuimarisha uratibu wa masuala yanayosimamiwa na Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais.

Mafanikio na Changamoto

11. **Mheshimiwa Spika, Mafanikio yaliyopatikana katika utekelezaji wa mpango na bajeti ya Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais ni kama ifuatavyo:-**
- i. Ofisi imekamilisha Sera ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevy ya mwaka 2023 pamoja na Mpango wa Utekelezaji wa sera hiyo;
  - ii. Kufanya marekebisho ya Sheria Nam. 8/2021 ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za kulevy pamoja na kanuni zake;
  - iii. Kufanya tathmini za athari za kimazingira ambapo jumla ya miradi 142 imefanyiwa ukaguzi Unguja na Pemba ili kuhakikisha kuwa miradi yote ya kiuchumi na maendeleo ilioanzishwa Zanzibar inazingatia masuala ya mazingira;
  - iv. Ofisi imefanya tathmini ya hali halisi ya uchimbaji wa rasilimali mchanga, kifusi, mawe, na matofali ya mawe (Maliasili Zisizorejesheka) Zanzibar kwa lengo la kufahamu hali ilivyo, athari za kimazingira na kijamii zilizopo na kutoa mapendekezo ya hatua zinazofaa kuchukuliwa ili kukabiliana na athari hizo. Jumla ya wananchi 2,925 na maeneo 277 yalibainika kujishuhulisha na shughuli hizo;
  - v. Ofisi imekamata watuhumiwa 158 wakiwemo 144 wanaume, na 14 wanawake Unguja na Pemba, wakihusishwa na kesi za Dawa za kulevy za aina mbalimbali, ambapo jumla ya kesi 142 (109 Unguja na

kesi 33 Pemba) zikiwemo kesi 80 za bangi, kesi 52 za heroin, kesi 4 za kokeni, kesi 3 za mirungi na kesi 3 za Valium. Jumla ya watuhumiwa 3 wa kesi za dawa za kulevyia wametiwa hatiani na kupewa adhabu mbalimbali hadi kutumikia kifungo cha Maisha;

- vi. Ofisi imekamilisha ujenzi wa Kituo cha Tiba na Marekebisho ya Tabia Kidimni, ambapo huduma mbali mbali zimeendelea kutolewa, zikiwemo elimu ya stadi za kazi kwa vijana waliaoachana na matumizi ya Dawa za Kulevyia. Kati ya vijana 124 waliopatiwa huduma hiyo, vijana 18 sawa na asilimia 15 wamefanikiwa kuachana na matumizi ya dawa za kulevyia na vijana 34 sawa na asilimia 27 wanaendelea na huduma. Vile vile, ofisi imewaunganisha na miradi ya ujasiriamali katika Kituo cha Tiba na Marekebisho ya Tabia Kidimni waraibu 11 waliopata nafuu;
- vii. Ofisi kupitia Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevyia imefanikiwa kumkamata mtuhumiwa wa dawa za kulevyia mwenye kiwango kikubwa cha dawa za kulevyia chenye uzito wa 105kg (Hashishi 67kg, Skanka 34 kg, Methamphetamine 2kg na Heroin 2kg). Aidha, mali zenye thamani zaidi ya Bilioni 15 zimekamatwa zikijumuisha nyumba, viwanja, maeneo, magari, GPS na vifaa mbalimbali vya baharini; na
- viii. Ofisi imetayarisha Mkakati mpya wa Mawasiliano na Utetezi 2023 - 2028 ulioendana na Mkakati mpya wa Taifa wa UKIMWI. Mkakati huo wenyе lengo la kuelekeza namna programu za mawasiliano zitakavyoendeshwa kwa ufanisi katika kuleta mabadiliko ya tabia kwa vijana dhidi ya VVU na utetezi kwa masuala yanayohitaji mabadiliko

ya miundo na mitazamo mbalimbali inayoathiri lengo hilo.

12. Mheshimiwa Spika, Changamoto zinazoendelea kuikabili Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais ni:-

- i. Uhaba wa upatikanaji wa vyombo vyaya usafiri kwa ajili ya ufuatiliaji wa kazi za Ofisi Kuu pamoja na Taasisi zake zote;
- ii. Ufinyu wa nafasi za Ofisi kwa Idara na Taasisi za Unguja na Pemba;
- iii. Kuongezeka kwa tabia hatarishi zinazoweza kuchochea maambukizo ya VVU hasa kwa vijana ambazo zinahitaji muitiko wa kijamii na kisera katika kupambana nazo;
- iv. Mwamko mdogo kwa jamii juu ya suala zima la utunzaji na usimamizi wa Mazingira;
- v. Kuwepo kwa wimbi la vijana wengi wanaojiingiza katika matumizi ya dawa za kulevyaa ikiwemo bangi, kokein na heroin; na
- vi. Zanzibar kuendelea kuwa njia ya kupitisha Dawa za Kulevyaa.

C. UTEKELEZAJI WA MIRADI INAYOSIMAMIWA NA OFISI YA MAKAMU WA KWANZA WA RAIS KWA KIPINDI CHA JULAI 2023 – MACHI 2024

13. Mheshimiwa Spika, Ofisi kupitia Idara na Taasisi zake inatekeleza miradi mitano ambapo miradi minne kupitia

Idara ya Mazingira na Mradi mmoja kupitia Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevyia. Maelezo ya kina kuhusu utekelezaji wa miradi hiyo ni kama ifuatavyo: -

14. **Mheshimiwa Spika**, Kupitia Mradi wa Kuimarisha Mfumo wa Maji Machafu katika eneo la Msingini–Chake Chake, Pemba, Ofisi imefanikiwa kufanya ukarabati wa mabomba yaliyoharibika na uwekaji milango katika mashimo (chambers) pamoja na ulazaji wa mabomba mapya katika eneo la mradi. Vile vile, mafunzo na shughuli za upandaji wa majani ya aina tatu (*Typha spp*, *Vetiver* na *Cyperus*) katika eneo la bwawa la kusafisha maji machafu lenye ukubwa wa mita square 2100m² zimekamilika, ujenzi wa uzio, ukuta wenye urefu wa mita 30 upande wa magharibi pamoja na mtaro wa maji ya mvua wenye urefu wa mita 70 pembezoni mwa mabwawa umefanyika katika shehia ya Kichungwani. Aidha, ujenzi wa kituo kidogo cha kupima kina cha maji ya bahari (Tidal Measuring Station) umefanyika. Vile vile, Ujenzi wa matuta yenyе ukubwa wa mita cube 119m³ kwa ajili ya kuzuia mmong'onyoko wa udongo kwenye mabwawa pamoja na upandaji wa majani (vetiver) kwenye matuta umekamilika.
15. **Mheshimiwa Spika**, Ofisi kupitia Mradi wa Kuimarisha Uhimili wa Mabadiliko ya Tabianchi kwa Jamii za Pwani ya Zanzibar, imefanya Tathmini ya mahitaji ya mafunzo yanayohusiana na mabadiliko ya tabianchi kwa maafisa Wilaya ya Kaskazini B, Unguja na Wilaya ya Wete, Pemba pamoja na kuandaa kitini cha kufundishia cha masuala ya kilimo stahamilivu (Climate Smart Agriculture) kwa ajili ya maafisa Wilaya katika maeneo ya mradi. Aidha, Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais kwa kushirikiana na Ofisi ya Rais Muungano SMT, na Mazingira imeweza kujenga matuta

mawili ya kuzuia maji ya bahari kuingia katika maeneo ya kilimo yenye urefu wa mita 200 na mita 117 katika Shehia ya Mkungu, Kijiji cha Mgogo eneo la Sipwese.

16. **Mheshimiwa Spika**, Ofisi kupitia Mradi wa Kuimarisha Jamii kwa Kuzingatia Ikolojia na Shughuli za Kujipatia Kipato kwa Wavuvi Wadogo na Usimamizi wa eneo la Hifadhi la Mkondo wa Pemba (PECCA), imetayarisha miongozo ya usitishaji wa muda wa shughuli za uvuvi (Fisheries Closure Guidelines) kwenye eneo la hifadhi la mkondo wa Pemba (PECCA) sambamba na kutowa mafunzo kwa jamii juu ya mpango wa usimamizi wa taka bahari na kutenganisha taka, katika eneo la Tibirinzi. Jumla ya wananchi 600 ikiwemo wanawake 370 na Wanaume 230 wameshiriki mafunzo hayo kwa nyakati tofauti zikiwemo kamati za usafi na mazingira pamoja na kutoa elimu kwa kaya zote zilizopo katika eneo la mradi. Aidha, ununuzi wa vifaa vya usafi vikiwemo vifaa vya kuhifadhia chupa za plastiki katika Shehia ya Tibirinzi ili kusaidi mpango wa jamii wa usimamizi taka za bahari umefanyika.
17. **Mheshimiwa Spika**, Jumla ya washiriki 76 wamepatiwa mafunzo juu ya kusarifu na kuongeza thamani dagaa pamoja na kupatiwa vifaa vya kukaushia madagaa vikiwemo chanja, ving'amuvi katika Shehia ya Wesha na Ndagoni. Aidha, mradi uliwapatia watu 45 mafunzo juu ya ulimaji wa zao la mwani kwenye kina kikubwa cha maji katika Shehia ya Kilindi na Fundo pamoja na kutoa vifaa mbali mbali vya ukulima wa mwani vikiwemo kamba, taitai na maboya.
18. **Mheshimiwa Spika**, Kupitia Mradi wa Uhimili wa Mabadiliko ya Tabianchi kwa kutumia Mfumo wa Ikolojia

Vijijini, EBBAR, Ofisi imekamilisha ujenzi wa vituo vitatu vya ujasiriamali ambavyo ni kituo cha sabuni na vipodozi, kituo cha ushoni wanguo na upakasaji na kituo cha uendelezaji wa huduma za mifugo na ujenzi wa vitalu nyumba kwa ajili ya kutolea mafunzo ya kilimo chenye kustahmili ukame (Climate Smart Agriculture) kwa shehia za Matemwe Kijini, Mbuyutende na Jugakuu. Mafunzo ya ufugaji nyuki, ufugaji kuku na kilimo himilivu kwa shehia tatu hizo yametolewa ambapo jumla ya vikundi vitatu vimepatiwa mafunzo hayo kwa kushirikisha watu 45 ambapo watu 15 kutoka kila kikundi.

D. UTEKELEZAJI WA BAJETI KWA MAFUNGU YA OFISI YA MAKAMU WA KWANZA WA RAIS KWA KIPINDI CHA JULAI 2023 – MACHI 2024

Fungu B04 – Mamlaka ya Usimamizi wa Mazingira

19. **Mheshimiwa Spika**, Fungu hili linatekeleza Programu Kuu mbili ambazo ni Usimamizi wa Mazingira na Utumishi na Uendeshaji.

Programu ya Usimamizi wa Mazingira

20. **Mheshimiwa Spika**, Shughuli zilizotekelawa kupitia programu hii ni kuendelea kusimamia upigaji marufuku mifuko ya plastiki kwa ajili ya kupunguza athari za kiafya na kimazingira zinazotokana na mifuko hiyo. Katika kipindi hiki, operesheni 80 zimefanyika ambapo watu 156 wamekamatwa na jumla ya kilo 481 za mifuko ya plastiki kupitia operesheni hizo. Watu hao wamefikishwa mahakamani

na kutozwa faini ya Shilingi Milioni 17,770,000 ambazo zimeingia kwenye mfuko mkuu wa Serikali. Aidha, katika kupunguza uharibifu wa mazingira unaotokana na uchimbaji wa maliasili zisizorejesheka jumla ya operesheni 57 zimefanyika ambapo gari 7 za mchanga, mawe na misumeno miwili ya moto zimekamatwa. Jumla ya Shilingi Milioni 2,400,000 zimetozwa faini na kuingizwa katika mfuko mkuu wa Serikali.

21. **Mheshimiwa Spika**, Katika kupunguza athari za uharibifu na uchafuzi wa mazingira, Ofisi imefanya ufuatiliaji wa maeneo 141 ya kimazingira kwa ajili ya kupunguza athari za uharibifu na uchafuzi wa mazingira. Maeneo hayo yanatokana na mashimo ya mchanga, kifusi, mawe na matofali ya mawe pamoja na yenye usimamizi duni wa taka na uchafuzi wa mazingira unatokana na viwanda vya matofali ya mawe. Miongozo ya kimazingira imetolewa ili kusaidia kupunguza uchafuzi na uharibifu wa mazingira wa maeneo hayo. Aidha, ufuatiliaji wa maeneo ya mashimo umepelekea kutayarishwa kwa Ripoti ya hali halisi ya Machimbo ambayo imewasilishwa Serikalini na kutolewa muongozo husika. **Kiambatanisho nam. 4 kinahusika.**
22. **Mheshimiwa Spika**, Katika kuhakikisha miradi ya kiuchumi na kimaendeleo inatekelezwa bila ya kuathiri mazingira, Ofisi imeratibu tathmini za kimazingira 141 ambapo Unguja 104 na Pemba 37, vyeti vya aina tofauti vya kimazingira vimetolewa vikiambatana na masharti ya kimazingira kwa miradi hiyo. **Kiambatanisho nam. 5a kinahusika.** Aidha, miradi 180 ya kiuchumi na maendeleo imefuatiliwa Unguja na Pemba ili kuhakikisha kuwa miradi hiyo inakuwa endelevu bila ya kuleta athari kubwa za kimazingira na

kijamii. Asilimia 85 ya miradi hiyo imeonekana kuzingatia masharti na miongozo ya kimazingira iliyotolewa na asilimia iliyobakia ya miradi ilipewa msisitizo wa kufuata masharti hayo. **Kiambatanisho nam. 5b kinahusika.**

23. **Mheshimiwa Spika**, Ofisi imetoa elimu ya uzingatiaji wa Sheria, Kanuni na Miongozo ya kimazingira kwa jamii kupidia vipindi vya redio na TV pamoja na kutumia mitandao ya kijamii katika kuelimisha jamii kuhusu utunzaji wa mazingira. Jumla ya wananchi 283 (wananchi 100, Unguja na 183, Pemba) walipatiwa elimu ya mazingira kupidia maonyesho ya kilimo yaliyofanyika Chamanangwe, Pemba na Maonesho ya Biashara yaliyofanyika Nyamazi, Unguja. Aidha, Ofisi ilitoa elimu ya utunzaji na uhifadhi wa mazingira kwa Masheha 79 kutoka Shehia za Wilaya ya Chake Chake, Mkoani na Micheweni. Jumla ya walengwa 20 wa Kaya Maskini zenye miradi ya kupanda miti na utunzaji mazingira wa Shehia tofauti za Wilaya za Pemba wamepatiwa mafunzo hayo kutoka Wilaya ya Wete Micheweni, Chake Chake, na Mkoani.

Programu ya Utumishi na Uendeshaji

24. **Mheshimiwa Spika**, Kupitia programu hii, huduma za ofisi zimetolewa zikiwemo huduma za mtandao, mafuta, vifaa vya kuandikia, upatikanaji wa maji safi na salama, matengenezo madogo madogo ya ofisi pamoja na huduma za umeme. Aidha, vikao tisa vikiwemo vikao sita vya Bodi ya Zabuni, vikao viwili vya wafanyakazi na kikao kimoja cha Kamati ya Ukaguzi vimefanyika.

25. **Mheshimiwa Spika**, Kupitia fungu la B04, Mamlaka ya Usimamizi wa Mazingira ilipangia Shilingi Bilioni 1,239,103,000, kati ya fedha hizo Shilingi Milioni 773,100,000 ni kwa ajili ya mshahara, na Shilingi Milioni 466,003,000 kwa matumizi mengineyo. Hadi kufikia Machi 2024, Shilingi Milioni 970,698,564 sawa asilimia 78 zilipatikana ambapo Shilingi Milioni 775,698,564 sawa na asilimia 100 kwa ajili ya mishahara na Shilingi Milioni 195,000,000 sawa na asilimia 42 kwa ajili ya matumizi mengineyo. **Kiambatanisho namba 2a kinahusika.**

Fungu C04 – Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya.

26. **Mheshimiwa Spika**, Fungu hili linatekeleza Programu Kuu mbili ambazo ni Udhhibitii wa Dawa za Kulevya na Utawala na Rasilimali Watu.

Programu ya Udhhibitii wa Dawa za Kulevya

27. **Mheshimiwa Spika**, Ofisi katika kuendesha operesheni dhidi ya uhalifu wa dawa za kulevya, imekamata jumla ya watuhumiwa 158 (144 wanaume, 14 wanawake) wakihuhsisha na kesi 142 (109 Unguja na 33 Pemba) zikiwemo kesi 80 za bangi, kesi 52 za heroin, kesi 4 za kokeni, kesi 3 za mirungi na kesi 3 za valium.
28. **Mheshimiwa Spika**, Katika kutekeleza takwa la kisheria la kuwachukulia hatua za kisheria watuhumiwa wa dawa za kulevya, Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais kwa kushirikiana na Ofisi ya DPP imefungua majalada 98 (84 Unguja na 14 Pemba) ya kesi za dawa za kulevya katika Mahakama kuu na Mahakama za Mikoa Unguja na Pemba.

Kati ya majalada hayo majalada 24 kesi zake zinaendelea mahakamani, majalada 70 watuhumiwa wake wameachiliwa huru na majalada 4 watuhumiwa wamepata hatia.

29. **Mheshimiwa Spika**, Katika kukuza uelewa kwa jamii juu ya Sheria Nam. 8/2021 ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za kulevyta, jumla ya wanafunzi 1,871 (709 wanaume, 1,162 wanawake), walimu 30, kutoka katika Vyuo Vikuu 4 na Skuli 11 za Unguja na Pemba walifikiwa na kupatiwa elimu hiyo. Aidha, elimu hiyo imetolewa kupitia Klabu za wanafunzi wa skuli za Sekondari na Msingi juu ya kupinga matumizi ya dawa za kulevyta ambapo jumla ya klabu 16 kutoka skuli za Wilaya ya Mjini zilizojumuisha wanafunzi 200 na walimu 20 zilipatiwa elimu. Vile vile, watu 1,845 walipatiwa elimu ya athari za Dawa za kulevyta na elimu ya Sheria Namba 8 ya mwaka 2021 kupitia siku ya Maonesho ya Chakula Duniani, Maonesho ya biashara na Maonesho ya Kilimo.
30. **Mheshimiwa Spika**, Jitihada za upatikanaji wa huduma za upataji nafuu zimeendelea kuimarishwa katika Kituo cha Tiba na Marekebisho ya Tabia Kidimni ambapo kwa kipindi cha Julai 2023 hadi Machi 2024 jumla ya waraibu 124 wamepokelewa na kupatiwa huduma. Kati ya hao waraibu 18 (15%) wamefanikiwa kuachana na matumizi ya dawa za kulevyta, waraibu 72 (58%) wamekatisha huduma kwa sababu mbali mbali na waraibu 34 (27%) wanaendelea na huduma. Pia, waraibu 11 wameunganishwa na mafunzo ya ujasiriamali baada ya kupata matibabu. Aidha, nyumba mbili za upataji nafuu Unguja na Pemba zilipatiwa ruzuku ya Shilingi Milioni 2,000,000 kila moja kwa lengo la kuzijengea mazingira bora ya kazi ili ziweze kukabiliana na changamoto zake.

Programu ya Utawala na Rasilimali watu

31. **Mheshimiwa Spika**, Huduma za ofisi ziliendelea kutolewa zikiwemo za mtandao, maji safi na salama, mafuta, vifaa vya kuandikia, matengenezo madogo madogo ya ofisi pamoja na malipo ya umeme. Aidha, vikao tisa vimefanyika vikiwemo vikao sita vya Bodi ya Zabuni, vikao viwili vya wafanyakazi na kikao kimoja cha Kamati cha Ukaguzi wa Ndani.
32. **Mheshimiwa Spika**, Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevyia ilipangiwa Shilingi Bilioni 1,747,700,000, kati ya fedha hizo Shilingi Milioni 862,500,000 ni kwa ajili ya mshahara, na Shilingi Milioni 885,200,000 kwa matumizi mengineyo. Hadi kufikia Machi, 2024, Shilingi Bilioni 1,121,679,306 sawa asilimia 64 zilipatikana ambapo Shilingi Milioni 680,096,725 sawa na asilimia 79 kwa ajili ya mishahara na Shilingi Milioni 441,582,581 sawa na asilimia 50 kwa ajili ya matumizi mengineyo. **Kiambatanisho namba 2a kinahusika.**

Fungu C05 – TUME YA UKIMWI

33. **Mheshimiwa Spika**, Fungu hili linatekeleza Programu Kuu mbili ambazo ni Kuratibu Muitiko wa Taifa wa UKIMWI na Uratibu na Uendeshaji wa Tume ya UKIMWI.

Programu ya Kuratibu Muitiko wa Taifa wa UKIMWI

34. **Mheshimiwa Spika**, Naomba tuendelee kukumbushana kwamba maambukizo ya Virusi vya UKIMWI (VVU) bado yapo nchini mwetu na hivyo ni jukumu la kila mmoja wetu kuchukua tahadhari ya kujikinga asiambukizwe. Utafiti

wa viashiria vya maambukizo ya Virusi vya UKIMWI wa mwaka 2023 umeonesha kwamba asilimia 0.4 ya Wazanzibari wanaishi na VVU ikiwa ni sawa na watu 10,580. Idadi hii si ndogo ukilinganisha na idadi ya watu katika visiwa vyetu. Hadi kufikia Disemba 2023, jumla ya watu 8,766 wanaoishi na VVU walikuwa wamesajiliwa na kuendelea kupata huduma katika kliniki za matibabu hapa Zanzibar. Aidha, uzito wa maradhi unaendelea kuwaelemea zaidi wanawake kuliko wanaume kwani kati ya watu 10,580 wanaokisiwa kuishi na VVU, wanawake ni 6,206 ukilinganisha na wanaume ni 4,374.

35. **Mheshimiwa Spika**, Ofisi imetayarisha Mkakati mpya wa Mawasiliano na Utetezi 2023 hadi 2028 utakaoendana na Mkakati mpya wa Taifa wa UKIMWI. Mkakati huu unaelekeza namna programu za mawasiliano zitakavyoendeshwa kwa ufanisi katika kuleta mabadiliko ya tabia kwa vijana dhidi ya VVU na utetezi kwa masuala yanayohitaji mabadiliko ya miundo na mitazamo mbalimbali inayoathiri lengo hilo.

36. **Mheshimiwa Spika**, Ofisi imewasilisha Muongozo wa Uzingatiaji wa masuala ya UKIMWI katika miradi ya maendeleo kwa Watendaji 39 wa Taasisi za Serikali ya Mapinduzi Zanzibar ambao walikuwa ni Wakurugenzi Mipango wa Wizara na Mashirika ya Umma. Lengo ni kuwapa uelewa juu ya Muongozo huu ili kusaidia kuweka mipango ya shughuli za UKIMWI katika miradi ya maendeleo itakayowalenga wafanyakazi wa miradi na jamii zinazopotiwa na miradi katika maeneo mbalimbali hapa Zanzibar.

- 37.** **Mheshimiwa Spika**, Katika kuimarisha upatikanaji wa huduma za UKIMWI, ofisi imeendelea kuhamasisha jamii Unguja na Pemba kwa Watunga Sheria na Wasimamizi wa Sheria juu ya haki ya huduma za VVU kwa wanaoishi na VVU na makundi maalum ili wazielewe. Mikutano hiyo ilihudhuriwa na maafisa kutoka Mamlaka za Mikoa, Polisi, Tume ya Kurekebisha Sheria, Tume ya Haki za Binadamu, Baraza la Watu Wenye Ulemavu na Zanzibar Economic Empowerment Agency (ZAEAA).
- 38.** **Mheshimiwa Spika**, Ofisi ilifanya maadhimisho ya siku ya UKIMWI duniani tarehe 1 Disemba katika Mkoa wa Kaskazini Unguja, Shehia ya Nungwi ambapo wananchi 540 walihudhuria. Katika maadhimisho hayo shughuli mbalimbali zilifanyika zikiwemo uzinduzi wa Ripoti mbili za tafiti za UKIMWI ambazo ni Utafiti wa Viashiria vya Matokeo ya UKIMWI Tanzania (THIS 2022/2023) na Utafiti wa Makundi Maalum (IBBSS 2022/2023). Tafiti hizo zimeonesha kwamba asilimia 0.4 ya Wazanzibari wanaishi na Virusi vya UKIMWI (0.5% Unguja na 0.3% Pemba). Aidha Mkoa wa Kusini Unguja umeongoza kwa kuwa na asilimia kubwa ya watu wanaoishi na VVU (0.8%) ukifuatiwa na Mkoa wa Kaskazini Unguja (0.7%). Mkoa wa Kaskazini Pemba ndio wenye asilimia ndogo kabisa ya watu wanaoishi na VVU(0.2%).
- 39.** **Mheshimiwa Spika**, Ofisi imeratibu shughuli za vituo vya tiba ya VVU na vituo vya huduma rafiki kwa vijana ili kuangalia huduma za VVU na afya ya uzazi. Hadi kufikia Februari 2024, kupitia vituo hivyo, jumla ya watu 15,024 walipima VVU ambapo watu 285 waligundulika na maambukizo. Jumla ya wanawake wanaoishi na VVU 1,365

ambapo walifanyiwa uchunguzi wa saratani ya mlango wa shingo ya kizazi na 40 waligundulika na tatizo hilo katika kliniki za tiba. Watu 18,351 walifanyiwa uchunguzi wa magonjwa ya kujamiihana na 434 walikuwa wameambukizwa. Vilevile, jumla ya watu 14,925 walipatiwa elimu ya VVU na afya ya uzazi. Aidha, Ofisi imefanya uratibu wa Programu ya GRREAT ambayo inalenga kumuwezesha mtoto wa kike ili kuimarisha afya ya uzazi na kujikinga na maambukizo ya VVU inayoteklezwa na taasisi za Serikali na asasi za kiraia. Zaidi ya vijana 337,099 wamefikiwa kwa kupatiwa elimu, walimu 2,013, wahudumu wa afya wa kujitolea 1,438 na wahudumu wa afya wa vituoni 519 walipatiwa mafunzo kuititia programu hii.

Programu ya Uratibu na Uendeshaji wa Tume ya UKIMWI

- 40. Mheshimiwa Spika,** Ofisi pia imefanya vikao vya Bodi ya Makamishna, Bodi ya Manunuzi na Kamati ya Ukaguzi ili kusimamia uwajibikaji katika utendaji kazi na matumizi ya fedha za Serikali.

- 41. Mheshimiwa Spika,** Kwa mwaka wa fedha 2023/2024, Tume ya UKIMWI ilipangia jumla ya Shilingi Bilioni 1,210,233,100 ambapo kati ya hizo Shilingi Milioni 666,100,000 ni kwa ajili ya mishahara na Shilingi Milioni 544,133,100 ni kwa ajili ya matumizi mengineyo. Hadi kufikia Machi 2024, Tume imepata Shilingi Milioni 545,502,798 sawa na asilimia 45 ya fedha zilizopangwa. Kati ya fedha hizo, Shilingi Milioni 403,819,798 sawa na asilimia 61 ni mishahara, Shilingi Milioni 141,683,000 sawa na asilimia 27 kwa matumizi mengineyo. Aidha, Tume imepokea fedha

za Washirika wa Maendeleo Shilingi Milioni 250,929,670 kwa ajili ya programu za afya ya uzazi na vijana na Shilingi Milioni 91,356,000 kutoka Mfuko wa Global Fund kwa ajili ya shughuli za kupunguza maambukizo ya virusi vya UKIMWI kwa Makundi Maalum. **Kiambatanisho nam. 2a kinahusika.**

Fungu B01 – Ofisi Kuu

42. **Mheshimiwa Spika**, Fungu B01 linasimamia Programu Kuu nne ambazo ni programu ya Usimamizi wa Mazingira na Uratibu wa Mabadiliko ya Tabianchi, Programu ya Watu wenye Ulemavu, Programu ya Uendeshaji na Uratibu wa Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais na Programu ya Uratibu wa shughuli za Makamu wa Kwanza wa Rais .

Programu ya Usimamizi wa Mazingira na Uratibu wa Mabadiliko ya Tabianchi

43. **Mheshimiwa Spika**, Kupitia programu hii, Ofisi inaendelea kufanya mapitio ya Sera ya Mazingira ya mwaka 2013 ambapo rasimu ya awali ya sera hio imewasilishwa kwa ajili ya kupata maoni ya wadau na hatua inayofuata ni kuiwasilisha kwa Kamati ya Uongozi. Aidha, Ofisi imetayarisha rasimu mbili za kanuni za usimamizi wa mazingira ambazo ni Kanuni ya Biashara ya Hewa ya Kaboni (Carbon Trading Regulation) chini ya ufadhilli wa Ofisi ya Makamu wa Rais wa Jamhuri ya Muungano na Kanuni ya Matumizi Salama ya Bioteknolojia ya Kisasa (Biosafety Regulation) chini ya ufadhilli wa Kamisheni ya Utafiti wa Kisayansi Tanzania COSTECH.

- 44.** **Mheshimiwa Spika**, Ofisi imetoa elimu ya vitendo juu ya maswala ya Mazingira kwa NGO's na Kamati za Mazingira za Unguja pamoja na kusaidia vifaa vya usafi wa mazingira kwa jumuiya mbili za uhifadhi wa mazingira za Nungwi Bandamaji na Bwejuu (JAMABEKO).
- 45.** **Mheshimiwa Spika**, Ofisi imeshiriki maonesho ya Kitaifa ya Biashara katika kuadhimisha miaka 60 ya Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar kuanzia tarehe 4 hadi 19 Januari 2024. Elimu ya uhifadhi na utunzaji wa Mazingira imetolewa kwa wananchi walitembelea maonesho hayo katika kiwanja cha Nyamanzi. Aidha, ofisi ilitowa elimu juu ya muamko wa Uhifadhi wa Mazingira na Mabadiliko ya Tabianchi kwa Chama cha Huduma za Wafanyakazi wa Umma (ZAPSWU). Vile vile, wanafunzi kutoka vyuo mbali mbali vya taaluma na skuli ikiwemo Chuo Kikuu cha Dar es Salaam, Chuo Kikuu cha Taifa cha Zanzibar, Chuo cha Mipango cha Dodoma na Zanzibar School of Health, Francis Maria Libermann School Catholic Diocese of Zanzibar walipata elimu juu ya athari za uanzishwaji na shughuli za viwanda kwa mazingira na afya ya jamii kutokana na uzalishaji wa gesi joto.
- 46.** **Mheshimiwa Spika**, Ofisi imefanya tathmini na kuyatambua maeneo 57 yaliyoathirika na mabadiliko ya tabianchi, katika Wilaya za Micheweni, Chake-Chake na Mkoani, Pemba. **Kiambatanisho nam. 6 kinahusika**. Aidha, kupitia Mradi wa Kujenga uwezo wa utayari wa nchi kuhimili athari za mabadiliko ya tabianchi, ofisi imefanya Tathmini ya kina ya Athari za Mabadiliko ya Tabianchi “Climate Vulnerability Assessment” kwa sekta tisa zinazoathiriwa zaidi na mabadiliko ya tabianchi ikujumuisha sekta ya Maji, Afya, Uvuvi, Kilimo, Mifugo, Mazingira ya bahari “coastal

environment”, Miundombinu, Utalii, na Wanyamapori. Utafiti huu unafadhiliwa na Shirika la Maendeleo la Umoja wa Mataifa. Aidha, Ofisi ilishiriki warsha na mikutano mbalimbali ya ndani na nje ya Nchi zikiwemo Madagascar, Ethiopia, Umoja wa Falme wa Nchi za Kiarabu na Kenya kuhusu mabadiliko ya tabianchi.

Programu Kuu ya Usimamizi wa Masuala ya Watu wenye Ulemavu

47. **Mheshimiwa Spika**, Kupitia programu hii ofisi imepokea na kugawa vifaa saidizi 112 kutoka katika Kampuni ya Cigarette Tawi la Zanzibar iliopo Mbweni, vifaa hivyo ni Baskeli ya maringi matatu, Magongo ya mkononi, Magongo ya kwapani, Fimbo nyeupe ambapo vifaa hivyo vimegaiwa kwa watu wenye Ulemavu wakiwemo wanawake 86 na wanaume 26. Aidha, Mashine za vyerahani zimetolewa kwa wanawake wenye Ulemavu zikiwemo, vyerahani za kawaida, Sinja na overlock. Pia, Baskeli za maringi mawili (Wheelchair) 10 zimepokelewa kutoka Al-ataa Company ya nchini Kenya na kutolewa kwa wanawake 4 na wanaume 6. Vile vile, visaidizi 30 vya Watu wenye Ulemavu vikiwemo viti vya magurudumu mawili 12, baskeli ya magurudumu matatu 10, fimbo za kutembelea 5 na miwani 3 vimetolewa kutoka kwa Al-Wadoud Charitable Group wakishirikiana na Taasisi ya Chirstian Blind Mission (CBM) na Taasisi Feisal Foundation. Vifaa hivyo vimetolewa kwa wanawake 14 na wanaume 16 wenye ulemavu tofauti.
48. **Mheshimiwa Spika**, Katika kukuza Ujumuishwaji wa Watu wenye Ulemavu ofisi imefanikiwa kuyazindua Mabaraza ya Wilaya. Lengo la kuanzishwa mabaraza ya Wilaya ni kuimarisha utendaji na kuwafikia kwa urahisi Watu

wenye Ulemavu na kuweza kuwa na ushiriki wa moja kwa moja katika masuala ya Ulemavu katika ngazi ya Wilaya. Aidha, katika kufikisha huduma za marekebisho kwa Watu wenye Ulemavu, ofisi kwa kushirikiana na Madrasa Early Childhood Programme ilifanya tathmini ya mradi Jumuishi wa Marekebisho na Maendeleo (CBID). Lengo la tathmini hii ni kujua kwa namna gani mradi huu unawafikia wazazi na walezi wenye watoto wenye ulemavu na kuona namna gani wamejifunza kufanya marekebisho ya watoto wao wakiwa nyumbani.

49. **Mheshimiwa Spika**, Katika kuwawezesha Watu wenye Ulemavu ofisi imewalipia wanafunzi 96 masomo ya muda mfupi na mrefu kwa mwaka wa fedha 2023/2024 ambapo Unguja 69 (wanawake 25 wanaume 44) na Pemba 27 (wanawake 7 na wanaume 20). Vile vile, jumla ya vijana 20, wakiwemo wanawake 18 wanaume 2 wamejiunga na mafunzo ya upishi mwaka 2023 ambapo wanafunzi 14 wamehitimu masomo katika Kituo cha Ujasiriamali cha Watu wenye Ulemavu kilichopo Tomondo.
50. **Mheshimiwa Spika**, Ofisi imefanya ziara katika skuli nane za Unguja kwa lengo la kuzijengea uelewa juu ya Sheria namba 8/2022 ya Watu wenye Ulemavu, dhana nzima ya suala la udhalilishaji na kuhamasisha uwepo wa elimu mjumuisho na kujua maendeleo yao katika shughuli zao za kila siku. Aidha, ziara tisa katika Shehia 12 kwa Watu wenye ulemavu wa aina mbali mbali kwa lengo la kusikiliza changamoto, vikwazo na malalamiko yao ili kuja namna gani ya kuzipatia ufumbuzi zimefanyika.

Programu ya Uendeshaji na Uratibu wa Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais

- 51.** **Mheshimiwa Spika**, Sehemu hii inaelezea utekelezaji katika program za Uratibu wa Shughuli za Ofisi ya Faragha ya Makamu wa Kwanza wa Rais; Uratibu wa Mipango, Sera na Utafiti; Utumishi na Uendeshaji; na Uratibu wa Ofisi Kuu Pemba. Kwa kipindi cha Julai – Machi, 2024, programu hii imetekeleza yafuatayo: -

Programu ya Uratibu wa Shughuli za Ofisi ya Faragha

- 52.** **Mheshimiwa Spika**, Kupitia programu hii Ofisi imeendelea kuratibu shughuli za kila siku za Mheshimiwa Makamu wa Kwanza wa Rais zikiwemo kuimarisha upatikanaji wa huduma nyumbani na Ofisini, kufuutilia utekelezaji wa ahadi anazozitoa na kero za wananchi mbali mbaliwanaofika ofisini kwa Mheshimiwa Makamu wa Kwanza wa Rais na kuzitafutia ufumbuzi.
- 53.** **Mheshimiwa Spika**, Ofisi imeratibu ziara mbali mbali za kikazi za ndani ya nchi za Mheshimiwa Makamu wa Kwanza wa Rais, kwa lengo la kusaidia kufuutilia utekelezaji wa miradi na mipango ya Serikali, ambapo vikao vya Mheshimiwa Makamu wa Kwanza wa Rais na Kamati Teule mbali mbali viliratibiwa. Kamati hizo ni pamoja na Kamati ya Haki Jinai, Kamati ya Tathmini ya Hali ya Kisiasa na Kamati ya Tathmini ya Utendaji wa Wizara ya Mambo ya Nje. Vile vile, mikutano ya Mheshimiwa Makamu wa Kwanza wa Rais na wageni mbali mbali wakiwemo viongozi wa ndani na nje ya nchi imefanyika kwa lengo la kuimarisha mahusiano.

Programu Ndogo ya Uratibu wa Mipango, Sera na Utafiti

- 54. Mheshimiwa Spika,** Kupitia programu hii, Ofisi imekamilisha marekebisho ya Sheria Nam. 8/2021 ya Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevyta, Kanuni za Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevyta za mwaka 2023 na Kanuni za Watu wenyewe Ulemavu za mwaka 2023 ambazo tayari zimeshatangazwa rasmi katika gazeti la Serikali.
- 55. Mheshimiwa Spika,** Ofisi imefanya ziara za ufuatiliaji na tathmini kwa miradi inayosimiamwa na Ofisi Unguja na Pemba kwa lengo la kutambua hatua za utekelezaji wa miradi hiyo na changamoto zake. Katika ziara hiyo, ofisi imebaini kuwa asilimia 90 ya shughuli zilizopangwa kutekelezwa zimefanyika kwa ufanisi.
- 56. Mheshimiwa Spika,** ofisi imeratibu masuala ya uandaaji wa mipango ya Wizara ikijumuisha vikao vya Kamati za Baraza la Wawakilishi na ripoti za utekelezaji wa kazi za kawaida na maendeleo. Ofisi pia imewajengea uwezo maafisa mipango wa Idara na Taasisi zake juu ya zana mbalimbali zinazotumiwa na Ofisi katika utekelezaji wa majukumu yake zikiwemo Mpango Mkakati wa mwaka 2021/2022 – 2025/2026, Sera ya Watu wenyewe Ulemavu 2018, Sheria Namb. 8/2022 ya Watu wenyewe Ulemavu pamoja na Muongozo wa Miundombinu Rafiki kwa Watu wenyewe Ulemavu. Aidha, mafunzo juu ya matumizi ya programu ya Microsoft Excell pamoja na maandalizi ya bajeti na muongozo wa utayarishaji wa maandiko ya miradi yamefanyika ili kuongeza ufanisi katika utendaji wa kazi za kila siku kwa maafisa hao.

- 57. Mheshimiwa Spika**, Katika kufanya uhamasishaji juu ya kuendeleza juhudini zitokanazo na Programu ya Kuirithisha Zanzibar ya Kijani (Green Legacy Program), Ofisi kwa kushirikiana na Kampuni ya Through Mobile imefanya vikao mbali mbali viliviyolenga namna bora ya kufanikisha uzinduzi wa Programu hiyo kwa mashirikiano ya pomoja. Aidha, Ofisi imefanikisha hatua za kumpata Mzabuni ambae atawezo kutoa huduma ya upatikanaji wa miti ya aina mbali mbali ambayo itapandwa Unguja na Pemba. Kwa sasa hatua zinazoendelea ni kufuatilia upatikanaji wa fedha kuitia Ofisi ya Rais Fedha na Mipango.

Programu Ndogo ya Utumishi na Uendeshaji

- 58. Mheshimiwa Spika**, Kupitia programu hii, miundombinu ya jengo la Ofisi imeendelea kuimarishwa zaidi ambapo kazi ya uwekaji wa lifti imekamilika kwa 100% na tayari imeanza kutumika. Aidha, matengenezo madogo madogo na marekebisho mbalimbali yamefanyika yakiwemo kupaka rangi jengo na matengenezo ya ukuta mpya wa *fence*. Vilevile, huduma mbali mbali za uendeshaji zimeendelea kutolewa zikiwemo za usafi, vifaa vya kuandikia, samani, mafuta, maji, vitendea kazi, matengenezo ya vyombo vya usafiri, mawasiliano ya simu na TEHAMA, safari za kikazi za ndani na nje ya nchi, vikao na mikutano mbali mbali na huduma nyenginezo zenye mnasaba na shughuli za uendeshaji wa Ofisi.
- 59. Mheshimiwa Spika**, Kupitia Fungu B01, B04, C04 na C05, ofisi imeendelea kuimarisha mazingira ya utendaji kazi kwa watumishi wake kwa kuwapatia stahiki zao mbalimbali zikiwemo likizo kwa watumishi 61, malipo

baada ya saa za kazi kwa watumishi 30 na malipo ya ubani kwa watumishi 14. Aidha, watumishi 32 wamelipiwa ada za masomo ya muda mrefu kwa ngazi tofauti na watumishi 63 wamepatiwa mafunzo ya muda mfupi. **Kiambatanisho nam.**
7 Kinahusika.

Programu Ndogo ya Uratibu wa Shughuli za Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais -Pemba

- 60. Mheshimiwa Spika,** Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais imeendelea kuratibu shughuli zote ambazo zinatekelezwa na Idara za Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais kwa upande wa Pemba. Ofisi ilitembelea miradi inayotekelizwa kisiwani Pemba kwa ajili ya kuona maendeleo ya miradi hiyo, miradi iliyotembelewa ni Mradi wa ujenzi wa kivuko uliopo Sipwese, Mradi wa kuimarisha mfumo wa Maji Machavu uliopo Msingini na Mradi wa ujenzi wa ukuta uliopo likoni-Kojani.
- 61. Mheshimiwa Spika,** Ofisi pia ilifanya ziara ya kutembelea miradi mbali mbali inayotekelizwa na wananchi ili kuangalia miradi hiyo inafuata miongozo ya kimazingira. Miradi iliyotembelewa ni Mradi wa Kuchakata Kokoto uliopo Vitongoji, Mradi wa Kiwanda cha maji kilichopo Kinyikani, Ujenzi wa Kituo cha Mafuta kilichopo Mzambarauni na Hoteli ilioko Msuka. Katika ziara hiyo, Ofisi ilitoa elimu ya kujikinga na maambukizi ya UKIMWI, madhara ya dawa za kulevyta, umuhimu wa upandaji miti na kuilinda Mikoko kwa wakulima wanaolima karibu ya Bahari ili kuzuia maji ya chumvi kuingia katika mashamba yao, pamoja na utumiaji mzuri wa rasilimali zetu.

- 62.** **Mheshimiwa Spika**, Ofisi iliratibu uzinduzi wa Mabaraza ya Watu wenye Ulemavu, ugawaji wa vifaa vya kukaushia dagaa katika shehia ya Ndagoni na Wesha na kushiriki katika Maadhimisho ya siku ya chakula Duniani. Ofisi ilifanya ziara ya kuwatembelea watu waliopata mafunzo ya kuogelea kwa ajili ya upandaji wa mwani katika kina kirefu shehia ya Kilindi, pia ofisi ilifanya ziara Mtambwe Mkuu na Kojani kuangalia athari inayotokana na maji ya Bahari na kutoa miongozo ya kimazingira ili kuzuia athari hiyo isiendelee zaidi.
- 63.** **Mheshimiwa Spika**, Katika kuimarisha utendaji kazi Ofisi ilifanya vikao kwa watumishi wake kuwakumbusha wajibu wao wa utekelezaji kazi kwa ufanisi. Aidha, huduma mbali mbali za utawala zimetolewa zikiwemo ununuzi wa vifaa vya gari, vifaa vya kuandikia na matengenezo ya Ofisi.
- 64.** **Mheshimiwa Spika**, Fungu B01 lilipangiwa Shilingi Bilioni 4,373,759,083, kati ya fedha hizo Shilingi Bilioni 2,230,050,000 ni kwa ajili ya mshahara, na Shilingi Bilioni 2,143,709,083 kwa matumizi mengineyo. Hadi kufikia Machi, 2024, Shilingi Bilioni 3,166,349,533 sawa asilimia 72 zilipatikana ambapo Shilingi Bilioni 2,272,291,385 sawa na asilimia 102 kwa ajili ya mishahara na Shilingi Milioni 894,058,148 sawa na asilimia 42 kwa ajili ya matumizi mengineyo. ***Kiambatanisho namba 2a kinahusika.***

**E. MWELEKEO WA BAJETI KWA MAFUNGU YA OFISI
YA MAKAMU WA KWANZA WA RAIS KWA MWAKA
WA FEDHA 2024/2025**

- 65.** **Mheshimiwa Spika**, Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais inasimamia Mafungu ya kibajeti manne ambayo ni:- B01- Fungu la Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais Ofisi Kuu; B04 - Fungu la Mamlaka ya Usimamizi wa Mazingira (ZEMA), C04- Fungu la Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya; na C05- Fungu la Tume ya UKIMWI.
- 66.** **Mheshimiwa Spika**, Kupitia mafungu hayo kwa mwaka wa fedha 2024-2025, Ofisi imejipangia vipaumbele vifuatavyo:-
- i. Kuendeleza utekelezaji wa Programu ya Kuirithisha Zanzibar ya Kijani;
  - ii. Kutayarisha Mpango wa Kitaifa wa Mazingira (Environmental Master Plan);
  - iii. Kufanya utafiti katika eneo la dawa za kulevya pamoja na Watu wenye Ulemavu;
  - iv. Kujenga Kituo cha Tiba na Marekebisho ya Tabia Pemba; na
  - v. Kuendelea kuimarisha ushirikiano baina ya SMT na SMZ.

Maelezo yafuatayo yanatoa muelekeo wa bajeti kwa mafungu ya Ofisi kama ifuatavyo:-

Fungu B04 Mamlaka ya Usimamizi wa Mazingira

67. **Mheshimiwa Spika**, Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais inakusanya mapato kuitia Mamlaka ya Usimamizi wa Mazingira. Kwa mwaka wa fedha 2024/2025, Ofisi inakadiriwa kukusanya jumla ya Shilingi Milioni 619,947,000 ambazo zinatokana na ada ya uhifadhi na ada ya ukaguzi wa mazingira ili kuchangia mapato ya Serikali.
68. **Mheshimiwa Spika**, Fungu B04 linasimamia Programu Kuu mbili ambazo ni Programu ya Usimamizi wa Mazingira na Programu ya Utumishi na Uendeshaji. Kwa mwaka wa fedha 2024/2025 Ofisi kuitia programu hizi imejipangia kuendelea kusimamia utekelezaji wa Sheria, Kanuni, Viwango na Miongozo ya kimazingira; Kuhakikisha kuwa kuna usimamizi endelevu wa maeneo ya kimazingira pamoja na miradi yote ya kiuchumi na kimaendeleo ili kuzuia uchafuzi na uharibifu wa mazingira, Kuendeleza elimu ya mazingira kwa jamii, kusimamia shughuli za uendeshaji wa ofisi pamoja na kuwa na watumishi ambao wanatekeleza majukumu yao kwa uweledi na ufanisi.
69. **Mheshimiwa Spika**, Ili kuliwezesha Fungu B04 liweze kutekeleza majukumu yake naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha Shilingi Bilioni 1,835,300,000. Kati a fedha hizo, Shilingi Milioni 701,900,000 ni kwa ajili a matumizi mengineyo na Shilingi Bilioni 1,133,400,000 ni kwa ajili ya mshahara. **Kiambatanisho nam. 2b kinahusika.**

Fungu C04 Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevyo

70. **Mheshimiwa Spika**, Fungu C04 linasimamia Programu Kuu mbili ambazo ni Programu Kuu ya Udhibiti wa Dawa za Kulevyo na Programu ya Utawala na Rasilimali watu. Kwa mwaka wa fedha 2024/2025, Ofisi kuititia programu hizi imejipangia kudhibiti na kuendeleza mapambano juu ya usafirishaji, usambazaji na utumiaji wa dawa za kulevyo. Kuendesha Programu za Upataji Nafuu, kuendeleza ujenzi na uendeshaji wa Kituo cha Tiba na Marekebisho ya Tabia Kidimni na kuanza ujenzi wa Kituo cha Tiba na Marekebisho ya Tabia Pemba. Mamlaka itafanya zoezi la kuteketeza kisheria dawa za kulevyo zilizohifadhiwa, kufuatilia na kutaifisha mali zinazotokana na uhalifu wa dawa za kulevyo pamoja na zoezi la kuwapatia wananchi elimu juu ya athari za dawa za kulevyo kuititia makundi mbalimbali ya vijana, asasi za kiraia na Serikali kwa ujumla.
71. **Mheshimiwa Spika**, Ofisi itatayarisha na kuweka miongozo (manuals) itakayotumika katika utekelezaji wa majukumu yake; Kujenga uelewa kwa Sera ya Udhibiti wa Dawa za Kulevyo ya mwaka 2023, Sheria namba 8/2021 ya Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevyo pamoja na athari zake. Vile vile, Ofisi itaimarisha mahusiano na taasisi nyengine za Kitaifa, Kikanda na Kimataifa kwa kushiriki vikao mbali mbali vya Kupambana na dawa za kulevyo. Vile vile, ofisi kwa kushirikiana na wadau mbali mbali itawajengea uwezo watendaji wake kwa kuwapatia mafunzo ya muda mrefu, mfupi pamoja na vitendea kazi ili kwenda sambamba na kasi ya mapambano dhidi ya dawa za kulevyo na uhalifu unaofanana nao.

72. **Mheshimiwa Spika**, Ili kuliwezesha Fungu C04 liweze kutekeleza majukumu yake naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha Shilingi Bilioni 4,955,000,000. Kati ya fedha hizo, Shilingi Bilioni 1,239,300,000 ni kwa ajili a matumizi mengineyo na Shilingi Bilioni 1,165,700,000 ni kwa ajili ya mshahara. Aidha, Shilingi Bilioni 2,550,000,000 ni kwa ajili ya kazi za maendeleo. **Kiambatanisho nam. 2b kinahusika.**

Fungu C05 Tume ya UKIMWI

73. **Mheshimiwa Spika**, Fungu C05 linasimamia Programu Kuu mbili ambazo ni Programu ya Kuratibu Muitiko wa Taifa wa UKIMWI na Programu ya Utumishi na Uendeshaji.
74. **Mheshimiwa Spika**, Ofisi kupitia programu hii imejipangia kutekeleza jukumu lake la msingi la kuratibu na kusimamia muitiko wa taifa dhidi ya UKIMWI kwa kuweka miongozo ya kitaifa na mikakati ya kudhibiti mambukizo mapya ya VVU katika jamii. Aidha, Ofisi itahakikisha kuwa miradi ya maendeleo inayotekelawa inazingatia makundi ya vijana, wanawake na makundi maalum ambayo ndiyo yanayoambukizwa zaidi. Ofisi itatanua wigo wa programu za mawasiliano na mabadiliko ya tabia kwa kuweka mkazo kwenye kundi la vijana, kuhamasisha ushiriki wa sekta zote katika mapambano dhidi ya UKIMWI kuanzia ngazi za taifa hadi Mamlaka za Mikoa na jamii kwa ujumla.
75. **Mheshimiwa Spika**, Ofisi itaandaa Mpango Maalum wa Rasilimali Fedha endelevu utakaoshirikisha Sekta zote kwa ajili ya utekelezaji wa shughuli za mapambano dhidi ya UKIMWI, itafanya mapitio ya Sera na Sheria ya UKIMWI pamoja na kuandaa Mkakati wa Kupunguza Maambukizo

Mapya ya VVUkwa vijana wa umri baleghe. Aidha, kuifikisha Miongozo ilioandaliwa ya Uzingatiaji wa Masuala ya UKIMWI sehemu za kazi kwa wadau ili kuuimarisha muitiko wa taifa wa UKIMWI kuelekea kumaliza UKIMWI ifikapo 2030. Vile vile, Ofisi itaufanyia mapitio mfumo wa ufuatiliaji na Tathmini ili uende sambamba na Miongozo iliyopo na mabadiliko ya miundo katika ngazi za Mikoa na Wilaya.

76. **Mheshimiwa Spika**, Ofisi itaendelea kuimarisha uwezo wa wafanyakazi wake ili kuongeza ufanisi wa kazi kwa kuendelea kugharamia mafunzo ya muda mrefu na mfupi ili kuongeza ujuzi na umahiri wa utendaji kazi.
77. **Mheshimiwa Spika**, Ili kuliwezesha Fungu C05 liweze kutekeleza majukumu yake naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha Shilingi Bilioni 2,000,686,000. Kati ya fedha hizo, Shilingi Bilioni 1,239,386,000 ni kwa ajili a matumizi mengineyo na Shilingi Milioni 761,300,000 ni kwa ajili ya mshahara. **Kiambatanisho nam. 2b kinahusika.**

Fungu B01 Ofisi Kuu

78. **Mheshimiwa Spika**, Fungu hili lina Programu Kuu nne ambazo ni Programu ya Usimamizi wa Mazingira na Uratibu wa Mabadiliko ya Tabianchi; Programu ya Watu wenye Ulemavu; Programu ya Uratibu wa Shughuli za Makamu wa Kwanza wa Rais na Programu ya Uendeshaji na Uratibu wa Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais.

Programu ya Usimamizi wa Mazingira na Uratibu wa Mabadiliko ya Tabianchi

79. **Mheshimiwa Spika**, Ofisi kupitia programu hii imejipangia kutayarisha Mpango wa Kitaifa wa Mazingira (Environmental Master Plan), kuongeza uelewa kwa jamii juu ya uhifadhi wa mazingira kupitia mikutano, vipindi vya TV na redio, kuadhimisha siku ya Mazingira Duniani, kutayarisha Kanuni/ Miongozo ya kimazingira, kutambua na kujua hali halisi ya mabwawa na michirizi ya maji katika maeneo mbalimbali ya Pemba.
80. **Mheshimiwa Spika**, Ofisi kwa upande wa shughuli za maendeleo, programu hii imepanga kujenga ukuta katika eneo la Kisiwa Panza – Pemba na kutekeleza Mradi wa kuimarisha uhimili wa mabadiliko ya tabianchi nchi kwa jamii za pwani ya Zanzibar na kushajihisha uhifadhi wa Mazingira kupitia Programu ya Kuirithisha Zanzibar ya Kijani.

Programu Kuu ya Watu wenyе Ulemavu

81. **Mheshimiwa Spika**, Ofisi kupitia programu hii, imejipangia kujenga uelewa juu ya Sheria Nam. 8/2022 ya Watu Wenye Ulemavu, kuimarisha ukusanyaji wa Takwimu za Watu wenyе Ulemavu, kutoa visaidizi, kukuza uwezeshaji na ujumuishwaji kwa Watu wenyе Ulemavu.
82. **Mheshimiwa Spika**, Ofisi itaendelea kukondoisha masuala ya Watu wenyе Ulemavu na kukuza wigo wa ushiriki wa Wizara na taasisi moja kwa moja kuhakikisha kuwa zinaweka misingi ya kuwajali Watu wenyе Ulemavu katika utekelezaji wa majukumu yao ya msingi katika maeneo ya elimu, afya,

ajira, miundombinu, uwezeshaji, habari na mawasiliano. Aidha, Ofisi itaimarisha mahusiano na taasisi nyengine za Kitaifa, Kikanda na Kimataifa kwa kushiriki vikao mbali mbali ili kulinda na kusimamia haki za Watu wenye Ulemavu na kuendeleza mapambano dhidi ya udhalilishaji wa Watu wenye Ulemavu - Zanzibar.

Programu Kuu ya Uratibu wa Shughuli za Makamu wa Kwanza wa Rais

83. **Mheshimiwa Spika**, Programu hii inahusu Ofisi ya Faragha amabayo ina jukumu la kuhakikisha huduma za Mheshimiwa Makamu wa Kwanza wa Rais zinasimamiwa na kutolewa ofisini na nyumbani kwake; kuratibu vikao vya mabalozi na wageni kwa ajili ya kuimarisha mahusiano na mashirikiano; na Kufanya matengenezo madogo madogo ya makaazi ya Mheshimiwa Makamu wa Kwanza wa Rais Unguja na Pemba pamoja na kuratibu ziara za ndani na nje ya Nchi. Aidha, kwa upande wa kazi za Maendeleo Ofisi ya Faragha itasimamia utekelezaji wa Mradi wa Ujenzi wa Nyumba ya Mheshimiwa Makamu wa Kwanza wa Rais.

Programu Kuu ya Uendeshaji na Uratibu wa Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais

84. **Mheshimiwa Spika**, Programu hii inahusisha uratibu wa Mipango, Sera na Utafiti, Usimamizi wa Rasilimali-watu na Uendeshaji wa Ofisi na Uratibu wa Shughuli za Ofisi Kuu Pemba.

Programu Ndogo ya Uratibu wa Mipango, Sera na Utafiti

- 85.** **Mheshimiwa Spika**, Ofisi itaendelea kuratibu mapitio ya Sera ya Mazingira ya mwaka 2013, Sera ya VVU na UKIMWI ya mwaka 2012, , Sheria na Kanuni mbalimbali za Ofisi ili kuendena na mabadiliko ya sasa katika maeneo hayo. Aidha, Ofisi itaendelea kuratibu na kufanya tafiti pamoja na ufuutiliaji na Tathmini kwa shughuli za kawaida na miradi ya maendeleo, ukusanyaji wa takwimu mbalimbali zinazozalishwa pamoja na kuratibu mashirikiano ya kisekta baina ya wadau wa ndani na nje ya Nchi.

Programu Ndogo ya Utumishi na Uendeshajji

- 86.** **Mheshimiwa Spika**, Ofisi kupitia programu hii imejipangia kutatua changamoto ya uhaba wa eneo la kufanya kazi kwa kujenga vyumba katika eneo la nje ya jengo lake, kufanya matengenezo madogo madogo na marekebisho mbali mbali ya miundombinu ya jengo kwa kurekebisha mfumo wa umeme, kuimarisha mfumo wa Kamera za Ulinzi na Usalama (CCTV), kuhakikisha upatikanaji wa vyombo vya usafiri, kuimarisha huduma za Teknolojia ya Habari na Mawasiliano pamoja na kutoa huduma za Internet na mifumo ya Kieletroniki.
- 87.** **Mheshimiwa Spika**, Huduma za utawala na uendeshajji zitaendelea kutolewa ikiwa ni pamoja na kuweka mazingira bora ya kufanya kazi, upatikanaji wa vitendea kazi, vifaa vya kuandikia, samani, vifaa vya usafi, maji, mafuta, umeme, vyombo vya usafiri na matengenezo yake, mawasiliano ya simu, uratibu wa safari za kikazi. Vile vile, Ofisi itahakikisha kuwa stahiki za watumishi zinaendelea kupatikana na wafanyakazi wataendelezwa kwa kujengewa uwezo na kupatiwa fursa za mafunzo mbalimbali.

Programu Ndogo ya Uratibu Shughuli za Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais-Pemba

- 88.** **Mheshimiwa Spika,** Ofisi kupitia programu hii imejipangia kuratibu shughuli zinazofanywa na Idara na Taasisi za Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais Pemba, kuratibu ziara za Viongozi na Watendaji wa Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais na wageni wengine watakaofika Kisiwani Pemba kwa shughuli mbalimbali, kuwapatia mafunzo watumishi wake mbalimbali, kutoa huduma za utawala na uendeshaji, kusimamia miradi inayotekelizwa Kisiwani Pemba pamoja na matengenezo ya makaazi ya Mheshimiwa Makamu wa Kwanza wa Rais Micheweni.
- 89.** **Mheshimiwa Spika,** Ili kuliwezesha Fungu B01 liweze kutekeleza majukumu yake naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha Shilingi Bilioni 10,266,384,840. Kati ya fedha hizo, Shilingi Bilioni 2,674,600,000 ni kwa ajili a matumizi mengineyo, Shilingi Bilioni 3,264,700,000 ni kwa ajili ya mshahara na Shilingi Milioni 280,000,000 kwa ajili ya Ruzuku. Aidha, Shilingi Bilioni 4,047,084,840 kwa ajili ya kazi za maendeleo, ambapo Shilingi Bilioni 3,500,000,000 kutoka Serikalini na Shilingi Milioni 547,084,840 kutoka kwa Washirika wa Maendeleo. ***kiambatanisho nam. 2b kinahusika.***

F. SHUKURANI

90. **Mheshimiwa Spika**, Baada ya kutoa maelezo hayo natumia fursa hii tena kumshukuru Mwenyezi Mungu kwa kuniwezesha kuwasilisha hotuba hii mbele ya Baraza lako Tukufu. Naomba nimshukuru kwa dhati Katibu Mkuu wa Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais Dkt. Omar Dadi Shajak pamoja na Wakuu wa Tasisi na Idara zote za Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais kwa namna ambavyo wanani saidia kwa karibu sana katika kutekeleza majukumu yangu. Aidha, kwa upekee ninawashukuru watumishi na watendaji wote wa Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais kwa ushirikiano wanaonipatia katika kutekeleza majukumu yangu.
91. **Mheshimiwa Spika**, Naomba pia niwashukuru sana wahusika wote waliochangia kufanikisha utendaji wa Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais. Michango, maelekezo na ushauri wao umesaidia sana kuongeza kasi ya utendaji. Miiongoni mwa wahusika hao ni Ofisi ya Makamu wa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Ofisi ya Waziri Mkuu, Baraza la Taifa la Usimamizi na Uhifadhi wa Mazingira (NEMC), Tume ya Sayansi na Teknolojia (COSTECH), ZAEEA, UNDP, UNEP, GEF, GCF, UNODC, UK- Border Force, British Kingdom, UNFPA, UNICEF, Global Fund, PEPFAR, UNAIDS, Through Mobile Network na Climate Action Network Tanzania. Pia, nazishukuru taasisi zote zisizo za kiserikali zinazofanya kazi na Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais na ninawashukuru sana Viongozi wa Dini katika kutusaidia kujenga imani za waumini katika kupambana na dawa za kulevyta, maambukizo ya ukimwi, uhifadhi wa mazingira na kuwajali Watu wenye Ulemavu. Aidha, natoa shukurani za pekee kwa wananchi wa Zanzibar

kwa kuisaidia Ofisi yangu katika kupata taarifa mbalimbali zinazotuwezesha kutekeleza majukumu yetu kwa ufanisi.

92. **Mheshimiwa Spika**, Kwa namna ya kipekee navishukuru sana vyombo vya habari vya Serikali na binafsi kwa kuiunganisha vizuri sana Ofisi yetu na jamii. Michango yao imesaidia sana katika kurahisisha utekelezaji wa majukumu yetu ya kila siku.

G. HITIMISHO

93. **Mheshimiwa Spika**, Naomba niikumbushe jamii juu ya suala la upandaji na utuzanji wa miti na kwamba jitihada za pamoja zinahitajika ili kuirejesha Zanzibar ya Kijani kama ilivyokuwa miaka ya nyuma, hasa ikizingatiwa kwamba upandaji wa miti ni fursa adhimu ambayo tukiitumia vyema inaweza kutunufaisha kwa kurejesha uoto wa asili uliopotea pamoja na manufaa yatokanayo na biashara ya kaboni. Aidha, niendelee kuisisitiza jamii kuondoa muhalii kwa kuwafichuwa wahalifu wa dawa za kulevyta ili kusaidia katika mapambano dhidi ya uingizaji, usambazi na matumizi ya dawa za kulevyta. Vile vile, naomba kutoa wito kwa jamii kuendeleza mashirikiano ya pamoja juu ya vita hii pamoja na kuwalinda watoto wetu na matumizi ya dawa hizo. Sote tushirikiane kujenga jamii iliyo bora yenye maadili na silka za Kizanzibari na Kiafrika.

94. **Mheshimiwa Spika**, Naomba pia nitumie fursa hii kuziomba sekta zote zilizoguswa katika Sheria ya Watu wenye Ulemavu inayotutaka sote kuzingatia masuala ya Watu wenye Ulemavu katika utekelezaji wa mipango yetu ili kulinda haki zao kama zilivybainishwa katika Katiba ya

Zanzibar ya Mwaka 1984, Mikataba ya Kikanda na Kimataifa na ni katika kutimiza wajibu wetu ili kujenga jamii bora inayoheshimu haki za kila mtu. Aidha, naomba kusisitiza kuwa UKIMWI bado upo na maambukizi yake bado ni makubwa baina ya makundi maalum ambayo uwezekano wake wa kuchanganyika na makundi mengine ni mkubwa, hali ambayo inaweza kupelekea kuturudisha tulikotoka, tuhakikishe sote tunajikinga na maambukizo mapya, tunatoa huduma stahiki kwa walioathirika, tunaondoa unyanyapaa na tunazingatia usawa.

95. Mheshimiwa Spika, Naomba Wajumbe wa Baraza lako tukufu waichangie hotuba hii, watushauri ipasavyo na hatimaye waiidhinishie Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais matumizi ya Shilingi Bilioni **19,057,370,840** ili kutekeleza kazi za kawaida na kazi za maendeleo kwa mwaka wa fedha 2024/2025, kwa mchanganuo uliotolewa. Aidha, Mheshimiwa Spika, naliomba Baraza lako tukufu liikubalie Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais ichangie kwenye Mfuko Mkuu wa Serikali jumla ya Shilingi Milioni **619,947,000** zitakazokusanya kuitia Mamlaka ya Usimamizi wa Mazingira.

96. Mheshimiwa Spika, Naomba kutoa hoja.

**HARUSI SAID SULEIMAN,
WAZIRI WA NCHI,**

**OFISI YA MAKAMU WA KWANZA WA RAIS
ZANZIBAR**

H. VIAMBATANISHO

KIAMBATANISHO NAM.1: Makusanyo ya Mapato kwa kipindi cha Julai 2023-Machi 2024 na makadirio ya mwaka 2024/2025

Kifungu	Idara/Taasisi	Makadirio ya Mwaka 2023/2024	Makadirio ya Julai -Machi 2023/2024	Makusanyo Halisi	% ya mwaka	Makadirio 2024/2025
BO4	Mamlaka ya Usimamizi wa Mazingira	574,100,000	433,100,000	367,240,000	85	619,947,000

KIAMBATANISHO NAM.2 (a): Muhtasari wa Upatikanaji wa Fedha Julai 2023-Machi 2024

KILICHOPANGWA							KILICHOPATIKANA						
IDARA/TAASISI	MISHAHARA	MATUMIZI MENGINYEYO	JUMLA	MISHAHARA	MATUMIZI MENGINYEYO	% YA MISHA RA	OC	MATUMIZI MENGINYEYO	JUMLA	% OC	MATUMIZI MENGINYEYO	JUMLA	% Jumla
Idara ya Mazingira	316,630,245	111,920,000	428,550,245	285,182,308	90	34,438,849	31	319,621,157	75	319,621,157	75		
Ofisi Kuu Pemba	422,314,155	350,439,500	772,753,655	426,570,627	101	193,000,000	55	619,570,627	80	619,570,627	80		
Idara ya Uendeshaijina Utumishi	503,624,295	536,030,000	1,039,654,295	524,693,810	104	406,496,071	76	931,189,881	90	931,189,881	90		
Idara ya Mipango, Sera na Utatifi	114,761,790	138,322,333	253,084,123	118,538,125	103	40,883,228	30	159,421,353	63	159,421,353	63		
Baraza la Taifa la Watu wenye Ulemau	403,853,490	516,967,250	920,820,740	431,582,182	107	88,750,000	17	520,332,182	57	520,332,182	57		
Ofisi ya Faragha ya Makamu wa Kwanza wa Rais	468,866,025	490,030,000	958,896,025	485,724,333	104	130,490,000	27	616,214,333	64	616,214,333	64		
Jumla B01	2,230,050,000	2,143,709,083	4,373,759,083	2,272,291,385	102	894,058,148	42	3,166,349,533	72	3,166,349,533	72		

KILICHOPANGWA						KILICHOPATIKANA					
IDARA/TAASISI	MISHAHARA	MATUMIZI MENGINEYO	JUMLA	MISHAHARA	MATUMIZI MENGINEYO	% YA MISH AHA RA	% OC	JUMLA	% Jumla		
Mamlaka ya wa Usimamizi Mazingira	773,100,000	466,003,000	1,239,103,000	775,698,564	100	195,000,000	42	970,698,564	78		
Mamlaka ya na Kudhibiti Kapambana Dava za Kuleyya	862,500,000	885,200,000	1,747,700,000	680,096,725	79	441,582,581	50	1,121,679,306	64		
Tume ya UKIMWI	666,100,000	544,133,100	1,210,233,100	403,819,798	61	141,683,000	26	545,502,798	45		
Jumla Taasisi	2,301,700,000	1,895,336,100	4,197,036,100	1,859,615,087	81	778,265,581	41	2,637,880,668	63		
JUMLA KUU (B01+B04+C04+ C05)	4,531,750,000	4,039,045,183	8,570,795,183	4,131,906,472	91	1,672,323,729	41	5,804,230,201	68		

KIAMBATANISHO NAM. 2(b) Muelekeo wa Bajeti kwa mwaka wa fedha wa Fedha 2024/2025

IDARA/TAASISI	Kazi za Kawaida			Kazi za Maendelo		
	Jumla	Mishahara	Matumizi Mengineyo	Ruzuku	SMZ	Wahisani Maendeleo
Idara ya Mazingira	598,756,782	349,976,782	248,780,000		2,000,000,000	547,084,840
Ofisi Kuu Pemba	1,059,737,913	600,537,913	459,200,000		2,547,084,840	3,145,841,622
Idara ya Uendeshajji Utumishi	1,679,095,076	922,195,076	756,900,000			1,059,737,913
Idara ya Mipango, Sera na Utafiti	355,058,957	167,658,957	187,400,000			1,679,095,076
						355,058,957

IDARA/TAASISI	Kazi za Kawaida				Kazi za Maendelo			
	Jumla	Mishahara	Matumizi Mengineyo	Ruzuku	SMZ	Wahisani	Jumla ya Maendeleo	Jumla Kuu
Baraza la Taifa la Watu wenyewe	1,279,089,813	551,299,813	447,790,000	280,000,000				1,279,089,813
Ofisi ya Faragha ya Makamu wa Kwanza wa Rais	1,247,561,460	673,031,460	574,530,000		1,500,000,000		1,500,000,000	2,747,561,460
Jumla B01	6,219,200,000	3,264,700,000	2,674,600,000	280,000,000	3,500,000,000	547,084,840	4,047,084,840	10,266,384,840
Mamlaka ya Usimamizi Mazingira	1,835,300,000	1,133,400,000	701,900,000					1,835,300,000
Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kullevya	2,405,000,000	1,165,700,000	1,239,300,000		2,550,000,000		2,550,000,000	4,955,000,000
Tume ya UKIMWI	2,000,686,000	761,300,000	1,239,386,000					2,000,686,000
Jumla Taasisi	6,240,986,000	306,400,000	3,180,586,000		2,550,000,000		2,550,000,000	8,790,986,000
JUMLA KUU (B01+Bu4+C04+ C05)	12,460,286,000	6,325,100,000	5,855,186,000	280,000,000	6,050,000,000	547,084,840	6,597,084,840	19,057,370,840

KIAMBATANISHO NAM. 3: Fedha za Miradi

Jina La Miradi	Chanzo cha Fedha	Iliyopangwa	Iliyopatikana	% ya iliyopatikana	Makadirio kwa mwaka wa fedha 2024/2025
Mradi wa kuimarisha uhimili wa mabadiiliko ya tabianchi kwa jamii za pwani ya Zanzibar - Adaptation Fund	Adaptation Fund	747,248,500	7,678,705	1	547,084,840
Mradi wa kuimarisha mfumo wa maji machafu katika eneo la Msingini – Kichungwani Chake Chake, Pemba - UNEP	UNEP	192,244,688	174,694,255	91	
Mradi wa kuimarisha jamii kwa kuzingatia ikolojia na shughuli za kujipatia kipato kwa wavuvi wadogo na usimamizi wa eneo la hifadhi la mkindo wa Pemba, PECCA - UNEP	UNEP	197,200,000	110,446,378	56	
Mradi wa uhimili wa mabadiiliko ya tabianchi kwa kutumia mfumo ikolojia vijijiini – UNEP	UNEP	234,417,000	200,589,960	86	
Programu ya Kuirithisha Zanzibar ya Kijani - SMZ	SMZ	1,430,000,000	0	0	1,500,000,000
Ujenzi wa Kituo cha Tiba na SMZ	SMZ	1,500,000,000	973,072,327	65	
Marekebisho ya Tabia- Kidinni					

Jina La Mradi	Chanzo cha Fedha	Iliyopangwa	Iliyopatikana	% ya iliyopatikana	Makadirio kwa mwaka wa fedha 2024/2025
Kukailiana na Mabadiliko ya SMZ Tabianchi na Usimamizi wa Mazingira					500,000,000
Ujenzi wa Nyumba ya Mheshimiwa Makamu wa Kwanza wa Rais	SMZ				1,500,000,000
Ujenzi wa Kituo cha Tiba na SMZ Marekebisho ya Tabia- Pemba					2,550,000,000
Jumla SMZ	2,930,000,000	973,072,327	33	6,050,000,000	
Jumla Washirika wa Maendeleo	1,371,110,188	493,409,298	36	547,084,840	
Jumla Kuu	4,301,110,188	1,466,481,625	34	6,597,084,840	

Kiambatanisho Nam 4: Maeneo ya Kimazingira na Mashimo yaliyokaguliwa

Nambo	Maelezo ya kazi/ziera	Eneo/wilaya	Maelezo ya ziada
1.	Ziara ya kukagua maduka ambaao wamiliki wake walileta maombi ya kutaka kuingiza vifungashio vya plastiki.	Darajani Wilaya ya Mjini.	Kibali cha mwaka cha kuingiza vifungashio vya kufungia viungo kimetolewa na masharti yake.
2.	Ziara ya kuangalia schemu ya mikoko ambayo vijana huchoma moto matairi ya gari na kusababisha uchafuzi wa mazingira kwa wananchi wanaoishi karibu na eneo hilo.	Saateni, Mpigaduri Wilaya ya Mjini.	Matairi ya magari na gari moja ya ng'ombe zilikamatwa na kupeka Manispaa ya Mjini baada ya wahusika kukimbia. Suala hili lime pangwa kujadiliwa kwenye vikao vya mashirikiano na Ofisi ya Wilaya Mjini na Taasisi nyengine husika ili kuwa na mikakati endelevu wa usimamizi wa eneo hilo.
3.	Ziara ya kukagua Skuli ya Fransic Maria ambayo imevamiwa na ndege aina ya popo.	Tomondo, Wilaya ya Magharibi 'B'	Hatua za kuwafukuza ndege hao zilitolewa na wataalamu ili iwasaidie kuondokana na tatizo hili. Popo katika eneo hilo wameshaondoka.
4.	Ziara ya kuangalia eneo linaloleta kero ambalo linalotumika kwa kuchunwa waya kwa ajili ya kupata chuma chakavu.	Fuoni, Wilaya ya Magharibi 'B'	Katazo na kusitisha shughuli hii katika eneo hili limetolewa na kutekelezwa.
5.	Ziara ya kukagua eneo lilioombwa kuekezwa kiwanda cha kusaga kokoto	Kitogani, Wilaya ya Kusini Unguja	Muongozo wa kimazingira umetolewa na unatekelezwa.
6.	Ziara ya kuangalia kiwanda cha matofali kinacholalamikiwa.	Matemwe, Wilaya ya Kaskazini Unguja	Kiwanda cha matofali kilichoonekana kilipewa muongozo wa kimazingira ambaao unatekelezwa.
7.	Ziara ya wadau kutoka taasisi mbalimbali za Serikali kuangalia kiwanda cha matofali pamoja na ghala la saruji vinavyolamikiwa na wananchi wa maeneo ya karibu na viwanda hivyo	Fuoni, Wilaya Magharibi 'B'	Kadhia hiyo ilishughulikiwa na wadau wa ziara kwa kuzungumza na wenye kiwanda hicho, ambapo kilimtaka kufuata muongozo wa kimazingira juu ya uanzishwaji wa viwanda vya matofali, pamoja na kuonana na mwenze ghala la saruji na kufikia suluhu.
8.	Ziara ya kuangalia maeneo ya kimazingira yanayochimbwa mchanga.	Donge, Wilaya ya Kaskazini, na Welezo Wilaya ya Magharibi 'A'	Miongozo ya kimazingira imetolewa na inatekelezwa.
9.	Ziara ya kukagua ghala la saruji linalokera jamii.	Kisauni, Wilaya ya Magharibi 'B'	Mlalamikiwa ametakiwa azibe juu kwenye dari ili vumbi la saruji lisitoke nje na kukera jamii.
10.	Ziara ya kukagua maeneo yanayochinbwaa mchanga karibu na nguzo za umeme.	Kwarara, Wilaya ya Magharibi 'B'	Doria imefanyika na keri moja ya mchanga imekamatwa na kuhukumiwa na kutozwa faini ya jumla ya Shilingi 2,000,000.0 katika Mahakama ya Manispaa Mjini. Aidha, Ofisi ya Wilaya ya Magharibi B imeombwa kuitisha kikao cha wadau

Namb	Maelezo ya kazi/ziara	Eneo/wilaya	Maelezo ya ziada
			kwa ajili ya kupanga mikakati enedelevu ya kuondoa tatizo la uchimbaji mchanga katika eneo hilo. ZEMA inasubiri kikao hicho.
11.	Ukaguzi wa vyuma chakavu ulioandaliwa na Wizara ya Biashara na Maendeleo ya Viwanda	Wilaya ya Magharibi 'A, na Maghariribi 'B'	Ripoti ya Ukaguzi imeandalishi na kupelekwa Baraza la Taifa la Hifadhi na Usimamizi wa Mazingira (NEMC) kama taratibu ziliyyo.
12.	Ziara ya kukagua eneo lililoombwa kuchimbwa mawenya kusaga kokoto na Kampuni ya Baba Investment	Dunga, Wilaya ya Kati	Muombaji ametakiwa kufuata taratibu za kisheria kwa ajili ya kupata vibali kutoka Taasisi mbalimbali za Serikali vya kuendeleza biashara hiyo.
13.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Jecha Mbuiga Moh'd	Kaskazini A	Wamiliki wa viwanda hivyo wamepatiwa miongozo ya kimazingira ambayo wanaendelea kuitekeleza.
14.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Kisaka Ame Machano		
15.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Humudi Said Mohd		
16.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Ali Mohd Ali		
17.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Abdul Raufu		
18.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Salum Tom	Magharib A	Mmiliki wa kiwanda hhi tayari ametekeleza masharti ya muongozo na ameshapatiwa Cheti cha Mazingira cha kiwanda chake
19.	Ziara ya kushughulikia malalamiko ya uchafuzi wa mazingira wa maji machafu.	Amani, Wilaya ya Mjini	Kadha ya Amani tayari imeshapatiwa ufumbuzi kwa walalamikiwa walitakiwa kujenga karo kwani walikuwa wakitiririsha maji machafu na tayari walijenga karo hiyo kama walivyotakiwa.
20.	Ziara ya kushughulikia malalamiko ya uchafuzi wa mazingira wa utupaji wa taka kwenye makaazi ya watu.	Bububu, Wilaya ya Magharibi A'	Katika ziara hii kulitolewa amri kwa Manispaa ya Magharibi A kuziondoa taka hizo zilizotupwa kwenye makaazi ya watu na tayari zimeshaondolewa.
21.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Mussa Nyange Silima	Kaskazini A	Wamiliki wa viwanda hivyo wamepatiwa miongozo ya kimazingira ambayo wanaendelea kuitekeleza.
22.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Said Ali Manyenga		
23.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Thabit		

Namb	Maelezo ya kazi/ziera	Eneo/wilaya	Maelezo ya ziada
	Muumbwa Thabit		
24.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Ame Hajji Ame		
25.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Hatibu Mohd Mfamau	Dunga Kati	Wamiliki wa viwanda hivyo wamepatiwa miongozo ya kimazingira ambayo wanaendelea kuitekeleza.
26.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Suleiman Kachara	Bambi -Kati	
27.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Said Salum Hassan	Cheju -Kati	
28.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Jafari Shauri	Kijundu -Kati	Wamiliki wa viwanda hivyo wamepatiwa miongozo ya kimazingira ambayo wanaendelea kuitekeleza.
29.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Mchanga Omar	Chwaka -Kati	
30.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Mundhir Sabri Said	Binguni-Kati	
31.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Nassor Khamis	Tunguu-Kati	
32.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Ali Sky	Dunga-Kati	Wamiliki wa viwanda hivyo wamepatiwa miongozo ya kimazingira ambayo wanaendelea kuitekeleza.
33.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Saleh Salim Ahmed	Dunga -Kati	
34.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Hafidhi Seif	Kitumba Kati	
35.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Maoud Salum Nassor	Koani -Kati	
36.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Mjana Kheri Omar	Kaskazini B	Wamiliki wa viwanda hivyo wamepatiwa miongozo ya kimazingira ambayo wanaendelea kuitekeleza.
37.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Othman Issa Mselem	Kidoti-Kaskazini A	
38.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Abdulrahmani Juma Mlekwa	Kuvunge- Kaskazini A	
39.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Mazoea	Kilindi Kaskazini A	- Wamiliki wa viwanda hivyo wamepatiwa miongozo ya kimazingira ambayo wanaendelea kuitekeleza.

Namb	Maelezo ya kazi/ziara	Eneo/wilaya	Maelezo ya ziada
40.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Zuber Muhsin Bakar	Fukuchani- Kaskazini A	
41.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Khamis Abass Abdalla	Kinyasini Kaskazini A	
42.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Mohamed Abdalla Manyiri	Mkataleni Kaskazini B	
43.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Saleh Khamis Omar	Kinduni Kaskazini B	
44.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Ame Haji Haji	Kinduni kaskazini B	Wamiliki wa viwanda hivyo wamepatiwa miongozo ya kimazingira ambayo wanaendelea kuitekeleza.
45.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Mbaraka Omar Ali	Kazole kaskazini B	
46.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Ali Salum Said	Mgambo kaskazini B	
47.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Ali Khamis Ali	Kinyasini muharitani kaskazini B	
48.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Adam Ramadhani Abdallah	Kama Magharib A	Wamiliki wa viwanda hivyo wamepatiwa miongozo ya kimazingira ambayo wanaendelea kuitekeleza.
49.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Makame Jabu Pandu	B/makoba kaskazini B	
50.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Sodi Abdalla Nassor	Mangapwani- kaskazini b	
51.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Said Nassor Salum	Mangapwani- kaskazini b	
52.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Ali Mcha Matao	Matemwe (kaskazini A	
53.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Pofu Mcha Matao	Mkwajuni kaskazini A	
54.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Halid	Matemwe kaskazini A	Wamiliki wa viwanda hivyo wamepatiwa miongozo ya kimazingira ambayo wanaendelea kuitekeleza.
55.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg Ercal Agikel	P/mchangani kaskazini A	Wamiliki wa viwanda hivyo wamepatiwa miongozo ya kimazingira ambayo wanaendelea kuitekeleza.
56.	Ziara ya ukaguzi wa Kiwanda vya matofali cha ndg. Said Nassor kwa ajili ya kuangalia	Kama-Wilaya Kaskazini 'B'	

Namb	Maelezo ya kazi/ziera	Eneo/wilaya	Maelezo ya ziada
	jinsi wamiliki wanavyoendesha biashara ya upigaji wa matofali.		
57.	Ziara ya ukaguzi wa kiwanda vya matofali cha ndg. Sudi Abdallah Makame Jabu kwa ajili ya kuangalia jinsi wamiliki wanavyoendesha biashara ya upigaji wa matofali.	Mangapwani-Wilaya Kaskazini 'B'	
58.	Ziara ya ukaguzi wa kiwanda vya matofali cha ndg. Adam Ramadhan, kwa ajili ya kuangalia jinsi wamiliki wanavyoendesha biashara ya upigaji wa matofali.	Bumbwini-Wilaya Kaskazini 'B'	
59.	Ziara ya ukaguzi wa viwanda vya matofali vya ndg. Moh'd Abdallah Manyiri,	Kinyasini, Mgambo, Kazole, Kinduni, Mkataleni.	
60.	Ukaguzi wa kiwanda cha matofali ya vumbi na kokoto cha Moh'd Abdallah Nassor	Fuoni Chunga Magharib B	Wamiliki wa viwanda hivyo wamepatiwa miongozo ya kimazingira ambayo wanaendelea kuitekeleza.
61.	Ukaguzi wa kiwanda cha matofali ya vumbi na kokoto cha Nassor Ali Mbarouk	Fuoni Morrocco Magharib B	
62.	Ukaguzi wa kiwanda cha matofali ya vumbi cha Nd Salum Abdallah Rashid	Bumbwisudi Wilaya Ya Kati	
63.	Ukaguzi wa kiwanda cha matofali ya vumbi cha Nd Omar Jaffar	Kitundu Wilaya Ya Kati	
64.	Ukaguzi wa kiwanda cha matofali ya vumbi cha Nd Muhibdin Haji Ali	Mkanyageni Wilaya Ya Kati	
65.	Ukaguzi wa kiwanda cha matofali cha Nd Kassim Hamad	Fuoni Mambo Sasa Magharibi B"	Wamiliki wa viwanda hivyo wamepatiwa miongozo ya kimazingira ambayo wanaendelea kuitekeleza.
66.	Ukaguzi wa kiwanda cha matofali cha Nd Mohamed Sleiman	Kwarara Magharib B'	
67.	Ukaguzi wa kiwanda cha matofali ya vumbi cha Nd Amran Nassor Ali	Mwera Magharib A'	
68.	Ukaguzi wa kiwanda cha matofali ya vumbi cha Nd Ayub Jaffar Mussa	Kibondeni Wilaya Ya Magharib B	
69.	Ukaguzi wa kiwanda cha matofali ya mchanga cha Nd Rashid Halfani Said	Kibondeni Wilaya Ya Magharib B'	Wamiliki wa viwanda hivyo wamepatiwa miongozo ya kimazingira ambayo wanaendelea kuitekeleza.
70.	Ukaguzi wa kiwanda cha matofali ya vumbi cha Nd Halfan Abdallah Rashid	Mwera Wilaya Ya Magharib A'	

Namb	Maelezo ya kazi/ziara	Eneo/wilaya	Maelezo ya ziada
71.	Ukaguzi wa kiwanda cha kokoto cha Nd Atma Mohammed	Kibondeni Wilaya Ya Magharib B	
72.	Ukaguzi wa kiwanda cha matofali ya vumbi cha Nd Salehe Sleyum	Binguni Wilaya Ya Kati	
73.	Ukaguzi wa kiwanda cha matofali ya vumbi cha Nd Khamis Jumanne Mlekwa	Matemwe Wilaya Ya Kaskazini A'	
74.	Ukaguzi wa kiwanda cha matofali ya vumbi cha Nd. Khamis Chumu Salum	Mwera Magharib A'	Wamiliki wa viwanda hivyo wamepatiwa miongozo ya kimazingira ambayo wanaendelea kuitekeleza.
75.	Ukaguzi wa kiwanda cha matofali ya vumbi cha Nd. Rashid Suleiman	Mwera Magharib A	
76.	Ukaguzi wa kiwanda cha matofali ya mchanga Nd Muhamed Hamza Madeweya	Kianga Wilaya Ya Magharib A'	
77.	Ukaguzi wa kiwanda cha matofali ya vumbi cha Nd Mohad Ayub Suleiman	Kianga Magharib A	Wamiliki wa viwanda hivyo wamepatiwa miongozo ya kimazingira ambayo wanaendelea kuitekeleza.
78.	Ukaguzi wa kiwanda cha matofali ya vumbi cha Nd Said Muhidin Chache	Jumbi Wilaya Ya Magharib B'	
79.	Ukaguzi wa kiwanda cha matofali ya vumbi cha Nd Saleh Ali Hommud	Mwakaje Wilaya Ya Kati	
80.	Ukaguzi wa kiwanda cha matofali ya vumbi na kokoto cha Nd Hamad Ali Yussuf		
81.	Ziara ya kulitembelea shimo lililopendekezwa kuteketeza kemikali chakavu za Skuli.	Muongoni, Wilaya ya Kusini Unguja.	Kutokana na Mazingira halisi ya eneo na vigezo vy a mazingira, washiriki wa ziara kwa pamoa walikubali shimo hilo litumike kwa ajili kuteketeza kemikali chakavu za Skuli. Aidha, idhini ya kulinumia eneo hilo imeshatolewa na Ofisi ya Mkuu wa Wilaya ya Kusini na Wakala wa Barabara.
82.	Ziara ya kutembelea jaa liliopo Mbuzini linalolalamikiwa na wananchi kwa kutupwa taka na kusababisha uchafuzi wa mazingira.	Mbzini Tumbonje, Wilaya ya Magharibi 'A'	Ziara hii ilipelekea jaa hilo kuondolewa na kusaidia kuondoa kero iliyokuwepo kwa jamii.
83.	Ziara ya kutembelea bekari inayotengeneza mikate ambaye mmiliki alileta ombi la kutaka kutumia mifuko ya plastiki kwa ajili ya yifungashio vy mikate.	Kijichi, Wilaya ya Magharibi 'A'	Muongozo na taratibu za kutumia mifuko hiyo tayari umeshatolewa kwa muombaji.
84.	Ziara ya kutembelea eneo lililolalamikiwa na mwenye nyumba kutupiwa taka karibu	Shakani, Wilaya ya Magharibi 'B'	Kutokana na mazingira ya eneo yalivyo, washiriki wa ziara walikubaliana kuwa Baraza la Manispa ya Magharibi 'B'

Namb	Maelezo ya kazi/ziara	Eneo/wilaya	Maelezo ya ziada
	na nyumba yake.		kuondoa taka hizo ili kulinda mazingira na afya ya jami.
85.	Ziara ya kutembelea eneo lililoombwa na muekezaji kwa ajili ya kuweka mashine na kusaga kokoto, linalomilikiwa na Ndg. Mbaraka Iddi Bakar.	Kibuteni, Wilaya ya Kusini.	Baada ya ziara kufanya washiriki wa ziara walikubaliana kuwa eneo linafaa kwa uwekezaji huu na tayari muekezaji ameshapewa muongozo wa kupata kibali cha mazingira.
86.	Ziara ya kilitembelea eneo litakalokuwa kituo cha kukusanya vyuma chakavu katika kampuni ya Simba metals and Recyclers ltd	Fuoni Morocco, Wilaya ya Magharibi 'b'	Kutoka na mazingira halisi ya eneo liliyvo, washiriki wa wamekubaliana kuwa eneo linafaa kwa kukusanya vyuma chakavu, hivyo muekezaji amepatiwa muongozo wa kimazingira wa kupata kibali cha kusafirisha chuma chakavu.
87.	Ziara ya eneo linalochimbwa njia ya chini kwa chini kuelekea baharini katika mradi wa Villa unaomilikiwa na Ndg. Issa Hamdu Haji.	Mtende, Wilaya ya Kusini Unguja.	Kutokana na Mazingira yалиyyo, mmiliki wa Vila ametakiwa kulifukia eneo hilo.
88.	Ziara ya Hotel ya Tui ya kukagua taka za mwani zinazosambaa katika ufukwe wa hoteli hiyo.	Pwani Mchangani, Wilaya ya Kaskazini 'A' Unguja.	Ziara hii ilipelekea kuandaliwa kwa kikao cha wadau kilichofanyika tarehe 08/03/2024 ambapo miongozo ya kimazingira ya usimamizi wa taka za fukwe imetayarisha.
89.	Ziara ya kukagua shimo lililopendekezwa kwa ajili ya kutupwa mchanga utakaotolewa katika bwawa la Mwantenga	Kisauni, Wilaya ya Magharibi 'b' Unguja.	Katika ziara hii washiriki walilikubali eneo hilo kutumika kwa ajili ya kutupwa mchanga utakaotolewa katika bwawa la Mwantenga.
90.	Ziara ya kukagua eneo linalotrajiwa kuekwa mashine na kusaga kokoto.	Dunga, Wilaya ya Kati, Mko wa Kusini Unguja.	Kwa mujibu wa mazingira halisi ya eneo hili ni kuwa washiriki waliona kuwa eneo hili halifai kwa shughuli hii na muhusika atafute eneo jengine.
91.	Ziara ya kukagua eneo linalotrajiwa kuekwa mashine na kusaga kokoto.	Koani, Wilaya ya Kati, Unguja.	Kutokana na mazingira halisi ya eneo yалиyyo, eneo limeoneka kuwa linafaa kwa kuanzisha shughuli hii.

A. Pemba

Namba	Maelezo ya kazi/ziara	Eneo/wilaya	Maelezo ya ziada
1.	Ukaguzi wa Eneo litakalochukuliwa Fusi na kampuni ya MECCO – Chuo cha Mafunzo Kangagani	Kangagani, Wilaya ya Wete	Miongozo ya urejeshaji imetolewa na urejeshaji wa eneo unatakiwa kufanyakira mara baada ya kuchukua rasilimali ya kifusi kumalizika.
2.	Ukaguzi wa Eneo linalokusudiwa Kujengwa Ghala la Kuhifadhi Chakula Taifu – Kinyasini	Taifu, Wilaya ya Wete	Miongozo ya Kimazingira imetolewa ambapo Wizara ya Kilimo, Umwagiliaji, Maliasili na Mifugo imetakiwa kuandaa Ripoti ya Kimazingira na hatua za kuandaa Ripoti hiyo zimeshachukuliwa.

A. Pemba

Namba	Maelezo ya kazi/ziara	Eneo/wilaya	Maelezo ya ziada
1.	Ukaguzi wa Eneo litakalochukuliwa Fusi na kampuni ya MECCO – Chuo cha Mafunzo Kangagani	Kangagani, Wilaya ya Wete	Miongozo ya urejeshaji imetolewa na urejeshaji wa eneo unatakiwa kufanyika mara baada ya kuchukua rasilimali ya kifusi kumalizika.
2.	Ukaguzi wa Eneo linalokusudiwa Kujengwa Ghala la Kuhifadhi Chakula Taifu - Kinyasini	Taifu, Wilaya ya Wete	Miongozo ya Kimazingira imetolewa ambapo Wizara ya Kilimo, Umwagiliaji, Maliasili na Mifugo imetakiwa kuandaa Ripoti ya Kimazingira na hatua za kuandaa Ripoti hiyo zimeshachukuliwa.
3.	Ukaguzi eneo linalokusudiwa kujengwa ukuta wa kuzuia mmong'onyoko wa fukwe	Furaha, Wilaya ya Chake Chake	Muombaji amepewa muongozo wa kujenga ukuta wa kuzuia mmong'onyoko wa fukwe na ujenzi umeshaanza.
4.	Ukaguzi wa eneo linalokusudiwa kuwekwa tanki ya gesi Tiba (Liquid Oxgen Tank)	Hospitali ya Abdalla Mzee, Wilaya ya Mkoani	Muongozo umetolewa kwa Wizara ya Afya na imekubaliwa kutolewa kwa Cheti cha moja kwa moja cha kimazingira.
5.	Ukaguzi wa eneo linalokusudiwa kuwekwa mnara wa mawasiliano ya Kampuni ya TIGO	Uwandani, Wilaya ya Chake Chake	Muwekezaji amepewa muongozo wa kufanya Ripoti za Tathmini za Kimazingira na tayari ameshakamilisha na Cheti kimeshatolewa.
6.	Ukaguzi wa Eneo linalokusudiwa kujengwa mnara na Kampuni ya TIGO	Tungamaa, Wilaya ya Wete	
7.	Ukaguzi wa Eneo linalokusudiwa kujengwa mnara na Kampuni ya TIGO	Mzambarau Takao, Wilaya ya Wete	
8.	Ukaguzi wa Eneo linalokusudiwa kujengwa mnara na Kampuni ya TIGO	Kokota, Wilaya a Wete	
9.	Ukaguzi wa Eneo linalokusudiwa kujengwa mnara na Kampuni ya TIGO	Mgogoni, Wilaya a Wete	
10.	Ukaguzi wa Eneo linalokusudiwa kuwekezwa Mradi wa Tunda Beach	Mwambe Chanjaani, Wilaya ya Mkoani	Muwekezaji amepewa muongozo wa kufanya Tathmini ya Kimazingira na tayari amshaanza hatua za kufanya Tathmini hiyo.
11.	Eneo linalokusudiwa Kukatwa miti ya mikoko kwa ajili ya Kutengeneza Beach	Wambaa (Kampunii ya Zanglory), Wilaya ya Mkoani	Muwekezaji amepewa muongozo wa kufanya Tathmini ya Kimazingira kwa ajili ya utengenezaji wa beach hiyo na tayari ameshaanza kufanya Tathmini hiyo.
12.	Ukaguzi wa eneo la uwikezaji wa nyumba za Shirika la Nyumba - Zanzibar	Mfikiwa, Wilaya ya Mkoani	Shirika limepewa muongozo wa kufanya Tathmini ya Kimazingira na Tathmini hiyo imeshafanywa na Cheti kimeshatolewa.

Namba	Maelezo ya kazi/ziara	Eneo/wilaya	Maelezo ya ziada
13.	Ukaguzi wa eneo linalokusudiwa kujengwa mahakama za Wilaya	Changaweni, Wilaya ya Chake Chake	Muongozo wa kufanya Tathmini ya Kimazingira umetolewa na Cheti cha Tathmni hiyo kimetolewa.
14.	Ukaguzi wa eneo linalokusudiwa kujengwa mahakama za Wilaya	Konde, Wilaya a Micheweni	Muongozo wa kufanya Tathmini ya Kimazingira umetolewa na Cheti cha Tathmni hiyo kimetolewa.
15.	Ukaguzi wa eneo linalochukuliwa mchanga Kiungoni.	Kiungoni, Wilaya ya Wete	Miongozo ya kimazingira ya kina cha uchimbaji imetolewa na inafuatwa.
16.	Ukaguzi wa Chuma	Manyimbo	Ukaguzi umefanyika, Ripoti ya Ukaguzi
	Chakavu	Wilaya a Chake Chake na Wete.	imetayarishwa na kutumwa Baraza la Taifa la Hifadhi ya Kimazingira kama taratibu zilivyo.
17.	Ukaguzi wa mara ya pili Bandarini wa Chuma Chakavu kwa ajili ya Kusafirishwa Kwenda Tanga umefanyika.	Shoka & Salim Co. Ltd, Wilaya ya Wete	Ukaguzi umefanyika na mzigo wa chuma chakavu hivyo umesafirishwa baada ya kuonekana hauna tatizo.
18.	Ukaguzi wa Eneo la kuweka kambi ya Makaazi na Kampuni ya Ujenzi wa barabara za ndani ya Kampuni ya IRIS	Kwareni – Vitongoji, Wilaya ya Chake Chake	Ruhusa imetolewa na masharti yake kwa kuwa eneo limekidhi vigezo.
19.	Ziara ya kutembelea eneo la uchimbaji wa matofali	Kangagani, Wilaya ya Wete.	Miongozo ya kimazingira uchimbaji wa eneo hili imetolewa ambayo inafuatwa.
20.	Ziara ya kutembelea eneo la shimo la kokoto	Mwambe, Wilaya ya Mkoani	Miongozo ya kimazingira imetolewa ambapo muhusika ameshapewa na anaitekeleza.
21.	Ziara ya kutembelea eneo la shimo la kifusi	Mwambe, Wilaya ya Mkoani	Miongozo ya kimazingira imetolewa ambapo muhusika ameshapewa na anaitekeleza.
22.	Eneo lilitolalamikiwa juu a ujenzi wa ghalaa la kuhifadhiwa mitungi ya gesi	Pondeani, Wilaya ya Chake Chake	Muhusika ametakiwa kuandaa andiko la mradi na kuwasilisha kwenye taasisi husika. Hivi sasa muhusika ameshaanza kufuata maagizo aliopewa kwa ajili ya kupatiwa Cheti cha Mazingira.
23.	Ukaguzi wa eneo linaloathiriwa na maji ya mvua kwa kukatika ardhi na mmong'onyoko wa eneo.	Mkoani Polisi, Wilaya ya Mkoani	Mmiliki wa eneo hilo ametakiwa kuwasiliana na mmiliki wa kiwanja kiliope jirani na eneo hilo ili kukubaliana juu a namna bora na kulinda eneo hilo pamoja na kuwasiliana na Wakala wa barabara kwa ajili ya kuangalia namba bora a kudhibiti maji ya mvua kupitia upande wa pili wa barabara.
24.	Ukaguzi wa eneo linaloathiriwa na maji ya mvua kwa kukatika ardhi na mmong'onyoko wa eneo.	Mkoani Polisi, Wilaya ya Mkoani	Mmiliki wa eneo hilo ametakiwa kuwasiliana na mmiliki wa kiwanja kiliope jirani na eneo hilo ili kukubaliana juu a namna bora na kulinda eneo hilo pamoja na kuwasiliana na Wakala wa Barabara kwa ajili ya kuangalia namba bora a kudhibiti maji ya mvua kupitia upande wa pili wa barabara.

Namba	Maelezo ya kazi/ziara	Eneo/wilaya	Maelezo ya ziada
25.	Ukaguzi wa mashine 3 za kukatia matofali ya mawe zinazotumia umeme.	Uwandani, Wilaya ya Chake Chake	Muombaji amezuiliwa hadi hapo maamuzi yatakapo toka kwani wakataji wa matufali hayo wote walikwisha kuwa katika mpango maalum wa ajira mabdalaa.
26.	Ukaguzi wa vyuma chakavu bandarini Wete vya Kampuni ya Shoka & Salum Scraper Trader kwenda Tanga-Tani 10.	Wete Bandarini, Wilaya ya Wete	Muombaji ameruhusiwa kusafisha chuma chakavu kwenda Tanga kwa ajili a uchakataji kuwa ukaguzi ulibaini kuwa alikidhi vigezo.
27.	Ukaguzi wa eneo la Jaa kuu la Wete ambalo lililamikiwa kuhatarisha athari za kiafya ya jamii na mazingira.	Mikindani, Tungamaaa, Wilaya ya Wete	Agizo lilitolewa ambalo lilitkelezwa la kufunga jaa hili kutokana kuwepo karibu na makaazi ya watu. Hivyo, maeneo tarehe 14/12/2023 ulifanyika ukaguzi wa maeneo matatu kwa ajili a mazingatio ya kuanzisha jaa na eneo la Mzambarauni ndio lilikidhi vigezo vya kuanzisha jaa. Hivyo, Baraza la Mji la Wete limo katika mchakato wa kumiliki eneo hilo na hivi sasa imetengwa sehemu ndogo ya kutupa taka.
28.	Ukaguzi wa mashine 3 za kukatia matofali ya mawe zinazotumia umeme.	Uwandani, Wilaya ya Chake Chake	Muombaji amezuiliwa hadi hapo maamuzi yatakapo toka kwani wakataji wa matufali hayo wote walikwisha kuwa katika mpango maalum wa ajira mabdalaa.
29.	Usimamizi wa ukaguzi wa vyuma chakavu bandarini Wete vya Kampuni ya Shoka & Salum Scraper Trader kwenda Tanga-Tani 10.	Wete Bandarini, Wilaya ya Wete	Muombaji ameruhusiwa kusafisha chuma chakavu kwenda Tanga kwa ajili a uchakataji kuwa ukaguzi ulibaini kuwa alikidhi vigezo.
30.	Maeneo ya yaliyoathrika kutoka na ukataji wa Mikoko eneo la Taroni.	Mbuguwani, Wilaya ya Mkoani	Sheha wa Shehia a Mbuguwani alitakiwa kuwashamasisha wananchi wote wa Shehia yake ili kupanga mikoko katika kipindi cha mvua za masiki zizazo. Aidha, ZEMA imepanga Kwenda kutoa eneo umuhimu w auhifadhi wa amzingira na mikoko robo ya tatu ya mwaka 2023/2024.
31.	Ufuutiliaji na usimamizi wa upandaji wa mikoko katika eneo la Jaalani.	Jalaani, Wilaya ya Mkoani	Jamii ya eneo hilo ilitakiwa kupanda mikoko ambapo jumla ya hektaa 2 za mikoko zilipandwa. Aidha, elimu ya mazingira lilitolewa siku ya upandaji wa mikoko juu ya umuhimu na faida a mikokoko, na utunzaji wa miti.
32.	Eneo linalochimbwa kifusi na Kampuni ya MECCO	Kangagani, Wilaya ya Wete	Kampuni ya MECCO imetakiwa kutumia udongo unaotoka kwenye maeneo yanayochimbwa kwa ajili ya ujenzi wa bararaba ili kusaidia kufukia maeneo yanayochimbw akifusi na Kampuni hiyo. Kampuni a MECCO imeshaanza kutekeleza agizo hili katika eneo la Chuo cha Mafunzo Kangagani.

Namba	Maelezo ya kazi/ziara	Eneo/wilaya	Maelezo ya ziada
33.	Eneo la hakta 4 katika chuo cha mafunzo lililoathirika sana na shughuli za uchukua fusi.	Kangagani, Wilaya ya Wete	Muongozo ultolewa wa kusitisha uchimbaji katika eneo hili ambao ulitekelezwa na kuliendelea kwa kupanda miti. Miti ya mikesheni, miembe, mikungu na miarobaini ilipandwa katika eneo hilo lenye jumla ya tekta 4. Miti hiyo hivi sasa ianendelea
34.	Eneo linalokusudiwa Kuwekezwa Mradi wa Ujenzi wa Hoteli ya BIANCO HARD WAY	Mnarani Makangale; Wilaya ya Micheweni	Miongozo na taratibu za Kimazingira imetolewa kwa muekezaji.
35.	Ziara ya eneo linalotegemewa kuwekwa kiwanda cha kuchakata kokoto	Vitongoji, Wilaya ya Chake Chake	Eneo limeonekena kuwa linafaa kwa shughuli hizi na muhusika ametakiwa kufuata taratibu zote za kimazingira kwa ajili ya kupata vibali vyote stahili.
36.	Ukaguzi wa eneo la ZURA linalotaka kujengwa ofisi a Taasisi hiyo.	Gombani, Wilaya ya Chake Chake	Ziara imeona kuwa eneo linafaa kimazingira kwa ajili ya ujenzi wa ofisi hiyo, na hivyo, Ofisi ya ZURA imetakiwa kuendelea na hatua za kupata kibali cha mazingira na vibali vyengine kwa ajili a ujenzi wa ofisi hiyo.
37.	Ukaguzi wa eneo la Ofisi ya Mtakwimu Mkuu wa Serikali (OCGS) linalotaka kujengwa ofisi ya Taasisi hiyo.	Gombani, Wilaya ya Chake Chake	Ziara imeona kuwa eneo linafaa kimazingira kwa ajili ya ujenzi wa ofisi hiyo, na hivyo, Ofisi ya ZURA imetakiwa kuendelea na hatua za kupata kibali cha mazingira na vibali vyengine kwa ajili a ujenzi wa ofisi hiyo.
38.	Ukaguzi wa eneo la Vitongoji linalotaka kujengwa Nyumba za Madaktari katika Hospitali za Wilaya ya Chake Chake iliopo Vitongoji.	Vitongoji, Wilaya ya Chake Chake.	Ziara imeona kuwa eneo linafaa kimazingira kwa ajili ya ujenzi wa nyumba hizo na wahuksika wametakiwa kuendelea na hatua za kupata kibali cha mazingira na vibali vyengine kwa ajili a ujenzi wa ofisi hiyo
39.	Ukaguzi wa eneo la Kinyasini linalotaka kujengwa Nyumba za Madaktari katika hospitali ya Wilaya ya Wete iliopo Kinyasini.	Kinyasini, Wilaya ya Wete	Ziara imeona kuwa eneo linafaa kimazingira kwa ajili ya ujenzi wa nyumba hizo na wahuksika wametakiwa kuendelea na hatua za kupata kibali cha mazingira na vibali vyengine kwa ajili a ujenzi wa ofisi hiyo
40.	Kufanya Ufutiliaji wa Ombi la raia mmoja mkaazi wa shehia Utaani anayetaka kuvunja jengo (nyumba) Kongwe.	Wete, Wilaya ya Wete	Ruhusa imetolewa ikiwa pamoja na masharti ya Kimazingira katika zoezi zima la uvunjaji wa Jengo hilo.
41.	Ukaguzi wa kimazingira katika shimo la kifusi la mawasiliano liliopo katika eneo la Mwambe	Mwambe, Wilaya ya Mkoani	ZEMA imeliwasilisha suala hili Wizara ya Ujenzi, Mawasiliano na Uchukuzi kuititia Wakala wa Barabara kwa ajili ya kuchukua hatua za kuweka vizuizi vya kuingia kwenye shimo hilo na kuchimba. Wizara hiyo tayari imeshachukua hatua la kuweka vizuizi eneo hilo.

Namba	Maelezo ya kazi/zира	Eneo/wilaya	Maelezo ya ziada
42.	Kufanya ukaguzi wa eneo linalokusudiwa kujengwa maghala ya kampuni ya mwani ya C-WEED.	Changaweni, Wilaya ya Mkoani	Eneo linafaa na muongozo wa kimazingira umetolewa ikiwemo kuandika Ripoti ya Kimazingira kwa Mradi wa Maghala ya Kuhifadhi Mwani ya Kampuni ya C-Weed.
43.	Ukaguzi wa eneo la uwekezaji la mradi wa Pemba White Rose Resort	Makangale, Wilaya ya Micheweni	Eneo linafaa na muwekezaji amepewa muongozo wa kuandika Ripoti ya Tathmini ya Kimazingira.
44.	Ukaguzi wa Kimazingira katika machimbo ya mchanga	Chwaka Tumbe na elimu, Wilaya ya Micheweni	Ushauri wa kimazingira umetolewa ikiwemo kuandaa mpango wa urejeshaji wa maeneo baada ya kumalizika kwa uchukujai wa rasilimali ya mchanga.
45.	Ukaguzi wa eneo la uwekezaji la mradi wa Kuzuri Pemba Resort.	Shamiani – Mwambe, Wilaya ya Mkoani	Eneo linafaa na muwekezaji amepewa muongozo wa kuandika Ripoti ya Tathmini ya Kimazingira.
46.	Ukaguzi wa eneo la uwekezaji katika Kisiwa cha Kwata.	Kwata, Wilaya ya Mkoani	Eneo linafaa na muwekezaji amepewa muongozo wa kuandika Ripoti ya Tathmini ya Kimazingira
47.	Ukaguzi wa eneo la linalochimbwa jiwe kwa kutumia scavator eneo la Kwareni vitongoji bila ya kufuata taratibu za kimazingira.	Kwareni – Vitongoji, Wilaya ya Chake Chake	Zuio/katazo la kuendelea kuchimba kwa kutumia scavator katika eneo hilo limetolewa na kwa shughuli za uchimbaji zimesimama hadi taratibu zitakapo kamilika
48.	Ukaguzi wa eneo linalokusudiwa kuchukuliwa fusi na kampuni ya IRIS kwa ajili ya ujenzi wa barabara za ndani Micheweni.	Mjini Wingwi, Micheweni	Ushauri wa kimazingira umetolewa ikiwemo utaratibu nzuri wa uchukujai na urejeshaji wa maeneo baada ya kumaliza kuchimba.
49.	Ukaguzi wa kimazingira katika eneo la kuchimba Mchanga Chambani	Chambani, Wilaya ya Mkoani	Muongozo wa kimazingira umetolewa ikiwemo kuandaa mpango mkakati wa urejeshaji na upandaji miti baada ya kuvuna rasilimali ya mchanga
50.	Ukaguzi wa Eneo la Uwekezaji la Mradi wa Bare foot (voltage)	Rasi kiuyu – kiuyu Mbuyuni, Wilaya ya Micheweni	Ushauri wa kimazingira umetolewa ikiwemo utayarishaji wa Ripoti ya Tathmini za Kimazingira.

Kiambatanisho 5 (a): Mchanganuo wa Tathmini zilizofanyika

Namba	Aina ya Tathmini ya Kimazingira	Unguja	Pemba	Jumla
i.	Tathmini za Athari za Kimazingira (Environmental Impact Assessment – EIA)	40	12	52
ii.	Ukaguzi wa Kimazingira (Environmental Audit-EA)	27	22	49
iii.	Ripoti za Kimazingira (Environmental Report-ER)	37	3	40
Jumla		104	37	141

Kiambatanisho 5(b): Miradi ya Kiuchumi na Kimaendeleo iliyofanyiwa ufuatiliaji wa Kimazingira

Nambo.	Unguja	Pemba
1.	Mradi wa Ujenzi wa Hoteli ya Zanzibar Imperial Resort unaosimamiwa na Kampuni ya Zanzibar Imperial Resort limited Wilaya ya Kaskazini "B" Unguja	Ufuatiliaji wa miradi ya barabara za ndani zinazojegwa na Kampuni ya IRIS -Micheweni
2.	Mradi wa ukarabati wa vyumba vya wageni katika kisiwa cha Mnemba, Wilaya ya Kaskazini 'A' Unguja- Zanzibar	Ujenzi wa bara bara ya Pujini – Matale – Chanjamjawiri-Micheweni.
3.	Mradi wa kiwanda cha Muangaza Sembe kinachosimamiwa na Said Seif Salami kilichopo Fuoni Morocco katika Wilaya ya Magharibi "B" Unguja	Ufuatiliaji wa mradi wa kilimo Mlemele- Chakechake.
4.	Mradi wa Hoteli ya Amani Boutique inayosimamiwa na Kampuni ya Royal invest Limited iliyopo Paje katika Wilaya ya Kusini Unguja	Ukaguzi wa ujenzi wa nyumba za madaktari unaoendelea.
5.	Mradi wa Hoteli ya Michamvi Sunset Bay inayosimamiwa na Kampuni ya Michamvi Sunset Bay Limited katika Wilaya ya Kusini	Ukaguzi wa Minara ya Halotel – Vitongoji
6.	Mradi wa Hoteli ya Irina uliopo Jambiani Kibigija, Wilaya ya Kusini Unguja	Ukaguzi wa Minara ya Halotel – Pujini
7.	Mradi wa Hoteli ya Dhow inn and Hoteli ya Jambo Beach Night Club iliyopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	Ukaguzi wa Minara ya Halotel – Gombani
8.	Mradi wa Paje Blue Boutique unaoimamiwa na Kampuni ya Paje Blue iliyopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	Ukaguzi wa Minara ya Halotel – Tumbe
9.	Ufuatiliaji wa Eneo la Hoteli ya Ndame inayolalamikiwa kuwepo kwa matawi ya mti aina ya Mvinje unaolalamikiwa na Hoteli ya Jambo Beach yanayoning'nia ndani ya hoteli hiyo ambayo yanaweza kusababisha ajali kwa wageni pamoja na uchafuzi wa Mazingira iliyopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja.	Ukaguzi wa Minara ya Halotel – Chwaka, Mkoani
10.	Ufuatiliaji wa eneo la Hoteli ya Next Paradise inayolalamikiwa kuwepo kwa Ujenzi wa Hoteli upande wa Kaskazini unaosababisha kelele na kuwa kero kwa wateja wa Hoteli yake iliyopo Pwani Mchangani, Wilaya Kaskazini 'A' Unguja	Ukaguzi wa Minara ya Halotel, Chambani Kekewani
11.	Mradi wa Hoteli ya Villa Huruma unaosimamiwa na Kampuni ya Afya Njema Limited iliyopo Paje, Wilaya ya kusini Unguja	Ukaguzi wa Minara ya Halotel – Gando
12.	Mradi wa Hoteli ya Ujamaa Beach Resort unaosimamiwa na Kampuni ya SOS- Solidarieta, Organizzazione Svilupo iliyopo Makunduchi, Wilaya ya kusini Unguja	Ukaguzi wa Minara ya Halotel – Machengwe, Wete
13.	Mradi wa Hoteli ya Gold Zanzibar Cocoom Hotel iliyopo Kendwa, Wilaya ya Kaskazini "A" Unguja	Ukaguzi wa Minara ya Halotel – Finya
14.	Mradi wa Ujenzi na Ukarabati wa Eneo la Kihistoria liliopo Mangapwani, Wilaya ya Kaskazini "B", Unguja.	Ukaguzi wa ujenzi Ghala la kuhifadhi chakula Taifu.

Namb.	Unguja	Pemba
15.	Mradi wa Minara ya mawasiliano (ZNZ128) unaosimamiwa na Viettel Tanzania Public Limited uliopo Pongwe, Wilaya ya Kati -Unguja	Ukaguzi wa kiwanda kinachoendelea kujengwa cha kukobolea nafaka - Finya
16.	Mradi wa Minara ya mawasiliano (ZNZ 0122) unaosimamiwa na Viettel Tanzania Public Limited uliopo Fumba Mnarani, Wilaya ya Magharibi “B” Unguja	Ujenzi wa Skuli ya ghorofa Kiwani
17.	Mradi wa Minara ya mawasiliano (ZNZ 0103), (ZNZ 0115), (ZNZ0117) unaosimamiwa na Viettel Tanzania Public Limited iliopo Kwerekwe, Tomondo Uzi, Kinuni na Kwarara Wilaya ya Magharibi “B” Unguja	Ujenzi wa Skuli ya ghorofa Utaami
18.	Kadlia ya Mradi wa Kajibage na wavuvi Nungwi na suala la Zinobia na Mkahawa wa Mama Mia Nungwi.	Ujenzi wa hospitali ya Kiuyu Minungwini
19.	Mradi wa Uwanja wa Ndege wa Abeid Amani Karume International Airport	Skuli ya ghorofa Mwambe
20.	Mradi wa Hoteli ya Gold Zanzibar Cocoom Hotel iliyopo Kendwa, Wilaya ya Kaskazini “A” Unguja	Barabara ya Chanjaani Pujini
21.	Mradi wa Ujenzi na Ukarabati wa Eneo la Kihistoria liliopo Mangapwani, Wilaya ya Kaskazini “B” Unguja.	Ujenzi wa barabara za maeneo huru Micheweni
22.	Mradi wa Minara ya mawasiliano (ZNZ128) unaosimamiwa na Viettel Tanzania Public Limited uliopo Pongwe, Wilaya ya Kati-Unguja	Ujenzi wa Barabara Chonga - Mgelema
23.	Mradi Minara ya mawasiliano (ZNZ 0122) unaosimamiwa na Viettel Tanzania Public Limited uliopo Fumba Mnarani, Wilaya ya Magharibi “B” Unguja	Ujenzi wa Skuli ya Ghorofa Sekondari Ole
24.	Mradi wa Minara ya mawasiliano (ZNZ 0103), (ZNZ 0115), (ZNZ0117) unaosimamiwa na Viettel Tanzania Public Limited iliopo Kwerekwe, Tomondo Uzi, Kinuni na Kwarara Wilaya ya Magharibi “B” Unguja	Ujenzi wa Skuli ya Ghorofa iliopo Kojani
25.	Mradi wa hoteli ya Smiles Beach iliyopo Nungwi Banda Kuu	Ujenzi wa Kiwanda cha Kusaga Nafaka Pemba lyingfox, Finya, Wilaya a Wete.
26.	Mradi wa Hoteli Ya Light fZanzibar iliyopo Nungwi Banda Kuu	Ujenzi wa daraja piki katika ujenzi wa Barabara Melitano – Wete
27.	Mradi wa Hoteli ya Bagamoyo spice villar iliyopo Nungwi Banda Kuu	Ujenzi wa kiwanda cha kokoto Muambe Makaani, Wilaya ya Mkoani
28.	Mradi wa Hoteli ya Zanzibari Hoteli Iliyopo Nungwi Kiungani	Ujenzi wa nyumba za hospitali ya Abdalla Mzee, Mkoani Pemba.
29.	Mradi wa Hoteli ya Dream Hotel iliyopo Nungwi Kiungani	Ukaguzi wa Ujenzi wa daraja linalojengwa katika eneo la wenii katika barabara ya barabara inayoendelea ya Melitano - Wete.
30.	Mradi wa Hoteli ya Ocean Breeze Iliyopo Nungwi Kiungani	Ukaguzi wa mwisho wa Kituo cha mafuta kwa ajili ya ufunguzi
31.	Mradi wa Hoteli ya Terrys Villa Apartment uliopo Nungwi Kiungani	Ujenzi wa Kituo cha kisasa cha biashara unaoendelea pamoja na

Namb.	Unguja	Pemba
		Sheli Meli tano
32.	Mradi Wa Hoteli Ya Warere Beach iliyopo Nungwi Kiungani	Mradi wa Kituo cha kutotolea Vifaranga nya Matango Bahari (Majongoo)
33.	Mradi wa Hoteli ya Zanzi Rest Iliyopo Nungwi Kiungani	Ukaguzi wa Ujenzi wa Mahakama ya Wilaya unaondelea Kinyasisi
34.	Mradi wa Hoteli ya Tanzanite Beach Resort iliyopo Nungwi Kiungani	Mradi wa kiwanda cha kuchakata kokoto
35.	Mradi wa Papaya Guest House iliyopo Nungwi	Ujenzi wa Incinimator ya Kisasa unaoendelea
36.	Mradi wa Hoteli ya Kivuli Restaurant iliyopo Nungwi	Mradi wa Kiwanda cha maji ya Chupa ya Pemba
37.	Mradi wa hoteli ya Casa Carlotta iliyopo Nungwi	Mradi wa Kituo kipyä na chakisasa cha mafuta Mzambarau takao
38.	Mradi wa Hoteli ya Mambo Ocean Resort iliyopo Nungwi	Mradi wa hoteli ya Hoteli ya Manta Reef
39.	Mradi wa Hoteli ya Arya Boutique Resort iliyopo Nungwi	Ukaguzi wa Ujenzi unaoendelea wa mradi wa Zanglory Investment Limited
40.	Mradi wa Sipano Beach Lodge iliyopo Nungwi	Ukaguzi wa ujenzi unaoendelea kwa mradi wa Duvnera
41.	Mradi wa Kiwengwa Strand Hotel Ltd iliyopo Kiwengwa	Ukaguzi wa Kiwanda Kipyä Kipyä cha kuchakata kokoto na vumbi - vitongoji
42.	Poa poa Bungalow iliyopo Kiwengwa	Ukaguzi wa ujenzi ghala la kuhifadhi mwani la C-weed, Mtuhaliwa
43.	Vila Lala iliyopo iliyopo Kiwengwa	Mradi wa Ujenzi wa Mahakama ya Kinyasini Wilaya ya Wete
44.	Stone Resort iliyopo Kiwengwa	
45.	Sedson Lodge Hotel Ltd iliyopo Pongwe	
46.	Coral Bay Zanzibar iliyopo Pongwe	
47.	Mambo Mazuri Lodge Limited iliyopo Kiwengwa	
48.	Toa Hotel and Spar Zanzibar iliyopo Pongwe	
49.	Imara Beach Resort & Restaurant iliyopo Kiwengwa	
50.	Zan View Hotel iliyopo Kiwengwa	
51.	Mradi wa Kituo cha Mafuta cha N'hunga Petrol Station unaotekelezwa na Kampuni ya Salum Transport ltd kilichopo Mwera, Wilaya ya Magharibi 'A' Unguja	
52.	Mradi wa Hoteli ya Sultan Sands Island Resort na Spaa unaosimamiwa na Zanzisun Company Limited, Iliyopo Kiwengwa, Wilaya ya Kaskazini 'B' Unguja	
53.	Mradi wa Hoteli ya Villa Hibiscus iliyopo Jambiani Wilaya ya Kusini Unguja	
54.	Mradi wa Hoteli ya Pilipili Sunrise iliyopo Jambiani, Wilaya ya Kusini Unguja	
55.	Mradi wa Hoteli ya White Star Hotel iliyopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
56.	Mradi wa Villa serenity iliyopo Paje, Wilaya ya Kusini	

Namb.	Unguja	Pemba
	Unguja	
57.	Mradi wa Spice Island Hoteli and Resort uliopo Jambiani Kibigija, Wilaya ya Kusini Unguja	
58.	Mradi wa Alma Boutique Hoteli iliyopo Jambiani Kibigija, Wilaya ya Kusini Unguja	
59.	Mradi wa Hoteli ya Kobe House uliopo Jambiani Kibigija, Wilaya ya Kusini Unguja.	
60.	Mradi wa Sharazad Hotel uliopo Jambiani Kibigija, Wilaya ya Kusini Unguja.	
61.	Mradi wa Sea view Lodge uliopo Jambiani Kibigija, Wilaya ya Kusini Unguja.	
62.	Mradi wa Jambiani Villas uliopo Jambiani Kibigija, Wilaya ya Kusini Unguja	
63.	Mradi wa VP Hospitality Group Company uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
64.	Mradi wa Your Zanzibar Place uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
65.	Mradi wa Paje Beach Bandas uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
66.	Mradi wa Cristal Resort uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
67.	Mradi wa Drifters Zanzibar Hotel uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
68.	Mradi wa The Nest uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
69.	Mradi wa Maisha Matamu Beach Hotel uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
70.	Mradi wa Mem Zanzibar Luxury Apartment uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
71.	Mradi wa Liqued life Bungalow uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
72.	Mradi wa Merak Café Bar Rooms uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
73.	Mradi wa B4 Beach Club uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
74.	Mradi wa Paje by Night uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
75.	Mradi wa Hoteli ya Cristal Resort iliopo Paje Wilaya ya Kusini Unguja	
76.	Mradi wa Hoteli ya Drifters Zanzibar Hotel, iliyopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
77.	Mradi wa Hoteli ya The Nest iliyopo Paje Wilaya ya Kusini Unguja	
78.	Mradi wa Hoteli ya Maisha Matamu Beach Hotel iliyopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
79.	Mradi wa Hoteli ya Mem Zanzibar Luxury Apartment and Hotel uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
80.	Mradi wa Hoteli ya Liquid Life uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
81.	Mradi wa Hoteli ya Meraki Café Bar and Rooms uliopo Paje Wilaya ya Kusini Unguja	
82.	Mradi wa Hoteli ya B4 Beach Club uliopo Paje, Wilaya ya	

Namb.	Unguja	Pemba
	Kusini Unguja	
83.	Mradi wa Hoteli ya Paje By Night uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
84.	Mradi wa Hoteli ya Kinazi Upopo Beach Hotel uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
85.	Mradi wa Hoteli ya Mr. Kahawa Dmv Company Ltd uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
86.	Mradi wa Hoteli ya Arabian Night uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
87.	Mradi wa Hoteli ya Zula Arabian Night uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
88.	Mradi wa Hoteli ya Hakuna Matata Villa uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
89.	EBB & FLOW uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
90.	Petrpan Beach Lodge and Restaurent uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
91.	Wakawaka Restaurent uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
92.	B4 Boutique Hotel uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
93.	Mradi wa Capitano Hotel uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
94.	Mradi wa Hoteli ya Bustani Lodge uliopo Paje, Wilaya ya kusini Unguja	
95.	Mradi wa Hoteli ya Paje White House, uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
96.	Mradi wa Hoteli ya Minted Botique Hoteli, uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
97.	Mradi wa Hoteli ya Aluna Botique hotel uliopo paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
98.	Mradi wa hoteli ya White Sand Villa uliopo Paje, Wilaya yaKusini Unguja	
99.	Mradi wa Hoteli ya Duara Beach House uliopo Paje Wilaya ya Kusini Unguja	
100.	Mradi wa Hoteli ya Fisherman Lodge and Restaurent Uliopo Paje, wilaya ya kusini Unguja	
101.	Mradiwa hoteli ya Villa kiota uliopo paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
102.	Mradi wa Hoteli Hi Zanzibar uliopo paje,Wilaya ya Kusini Unguja	
103.	Mradi wa Sunny House uliopo paje,Wilaya ya Kusini Unguja	
104.	Mradi wa Hoteli ya Amami Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
105.	Mradi wa hoteli ya Cezere the Palm uliopo paje,Wilaya ya Kusini Unguja	
106.	Mradi wa Hoteli ya Villa Huruma uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
107.	Mradi wa Hoteli ya Xanadu Resort unaotekelizwa na Xanadu Resort Company limited iliyopo Bwejuu Dongwe Wilaya ya Kusini Unguja	
108.	Mradi wa Hoteli ya Hakuna matata Botique uliopo Paje,Wilaya ya kusini Unguja	

Namb.	Unguja	Pemba
109.	Mradi wa Hoteli ya Hakuna Matata Guest house, uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
110.	Mradi wa Hoteli ya Why not Villa uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
111.	Mradi wa Hoteli ya Villa Upendo, uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
112.	Mradi wa hoteli ya Frangi pwani,uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
113.	Mradi wa Hotel ya Nabaki Gulioni unaosimamiwa na Nabaki Gulioni Hotel Uliopo Kiwengwa, Wilaya ya Kaskazini 'B' Unguja	
114.	Mradi wa Uchimbaji wa mawe na kuendesha mitambo ya kusaga mawe Unaosimamiwa na Zakir Steel Company limited Uliopo Jendele, Wilaya ya Kati, Unguja	
115.	Mradi wa Hoteli ya Zanzibari Boutique unaosimamiwa na Ruka Company Limited Uliopo Nungwi Kiungani Wilaya ya Kaskazini 'A' Unguja	
116.	Mradi wa Hoteli ya Paje Blu Uliopo Paje Wilaya ya Kusini Unguja	
117.	Mradi wa Hoteli ya Summer Dream Lodge Uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
118.	Mradi wa Hoteli ya VR Club Paje Palms, Uliopo Bwejuu Wilaya ya Kusini Unguja	
119.	Mradi wa Hoteli ya Zanzibar Dream Lodge Uliopo Bwejuu Wilaya ya Kusini Unguja	
120.	Mradi wa Hoteli ya Ananda Villa Uliopo Bwejuu, Wilaya ya Kusini Unguja	
121.	Mradi wa Hoteli ya Makuti Beach Bungalow Uliopo Bwejuu, Wilaya ya Kusini Unguja	
122.	Mradi wa Hoteli ya Dhow inn uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
123.	Mradi wa Hoteli ya Mayai ocean Resort Uliopo Bwejuu Wilaya ya Kusini Unguja	
124.	Mradi wa Hoteli ya Meru Nature Farm Uliopo Bwejuu, Wilaya ya Kusini Unguja	
125.	Mradi wa Helwas Beach Hotel Uliopo Bwejuu, Wilaya ya Kusini Unguja	
126.	Mradi wa Hoteli ya Mkunguni Villa Uliopo Bwejuu, Wilaya ya Kusini Unguja	
127.	Mradi wa Hoteli ya Roly Villa Uliopo Bwejuu, Wilaya ya Kusini Unguja	
128.	Mradi wa Hoteli ya Sahari Limited Uliopo Bwejuu, Wilaya ya Kusini Unguja Uliopo Bwejuu, Wilaya ya Kusini Unguja	
129.	Mradi wa Simba Apartment Hotel Uliopo Bwejuu, wilaya ya Kusini Unguja Uliopo Bwejuu, Wilaya ya Kusini Unguja	
130.	Mradi wa Barabara Eat and Sleep Uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
131.	Mradi wa Imara Hotel and Spa Uliopo Paje, Wilaya ya Kusini Unguja	
132.	Mradi wa Breezes Beach Club and Spa Zanzibar Uliopo Bwejuu Dongwe Wilaya ya Kusini Unguja	

Namb.	Unguja	Pemba
133.	Mradi wa Baraza resort and spa uliopo Bwejuu Dongwe, Wilaya ya Kusini Unguja	
134.	Mradi wa Dongwe Club Vacanze Uliopo Dongwe,Wilaya ya Kusini Unguja	
135.	Mradi wa Hoteli Bali Café Uliopo Bwejuu Dongwe Wilaya ya Kusini Unguja	
136.	Mradi wa Sultan Palace Uliopo Bwejuu Dongwe Wilaya ya Kusini Unguja	
137.	Mradi wa Zawadi hotel Zanzibar Uliopo Bwejuu Dongwe Wilaya ya Kusini Unguja	

Kiambatanisho nam.6: Maeneo 57 yaliyoathirika na maji ya bahari na kuchukuliwa taarifa zake

NAMB.	ENEQ	SHEHIA	WILAYA
1	Vulini	Wambaa	Mkoani
2	Bububu	Wambaa	Mkoani
3	Yope	Wambaa	Mkoani
4	Masureti	Wambaa	Mkoani
5	Mgagadu	Wambaa	Mkoani
6	Mkuyuni	Wambaa	Mkoani
7	Tondoni	Makombeni	Mkoani
8	Ziwani/Chaugani	Makombeni	Mkoani
9	Kwakinyero	Makombeni	Mkoani
10	Bandar Ndogo	Makombeni	Mkoani
11	Domoni	Makombeni	Mkoani
12	Mbuyuni Beach	Mbuyuni	Mkoani
13	Bonde La Mbuyuni	Mbuyuni	Mkoani
14	Kilimoni	Stahabu	Mkoani
15	Kwanyungo	Stahabu	Mkoani
16	Madondoni	Stahabu	Mkoani
17	Mwamba Mkuu	Shidi	Mkoani
18	Kwasevji	Shidi	Mkoani
19	Sukali	Shidi	Mkoani
20	Kilimoni	Shidi	Mkoani
21	Mtamani	Shidi	Mkoani
22	Kwakikongwe	Michenzani	Mkoani
23	Mchangapwaga	Michenzani	Mkoani
24	Kombani	Michenzani	Mkoani
25	Vumvi	Michenzani	Mkoani
26	Kwakijumba	Michenzani	Mkoani
27	Kwamatope	Michenzani	Mkoani
28	Pamba Uje	Michenzani	Mkoani
29	Changani	Michenzani	Mkoani
30	Bonde La Uganda	Michenzani	Mkoani
31	Ziwani	Mbuguani	Mkoani
32	Kikoma	Mbuguani	Mkoani
33	Kilimoni	Mbuguani	Mkoani
34	Jaalani	Ng'ombeni	Mkoani
35	Wapape A	Kinowe	Micheweni

NAMB.	NEO	SHEHIA	WILAYA
36	Wapape B	Kinowe	Micheweni
37	Bonde Kubwa	Msuka Mashariki	Micheweni
38	Bonde Dogo	Msuka Mashariki	Micheweni
39	Kwazonde	Msuka Mashariki	Micheweni
40	Kwauchanja	Msuka Magharibi	Micheweni
41	Kijutoni	Msuka Magharibi	Micheweni
42	Bandarini	Tumbe Mashariki	Micheweni
43	Mwinyi Uziwa	Tumbe Mashariki	Micheweni
44	Mamemmadi	Tumbe Mashariki	Micheweni
45	Kwamwanaszoza	Tumbe Mashariki	Micheweni
46	Chwaka	Tumbe Mashariki	Micheweni
47	Liko Kuu	Tumbe Magharibi	Micheweni
48	Koowe	Wingwi Mapofu	Micheweni
49	Chamawe	Sizini	Micheweni
50	Kwamwanga	Sizini	Micheweni
51	Kwasimba	Sizini	Micheweni
52	Kazoleni	Sizini	Micheweni
53	Tatani	Sizini	Micheweni
54	Bonde La Kichanjaani	Ndagoni	Chakechake
55	Kichanjaani Bandarini	Ndagoni	Chakechake
56	Dongoni	Ndagoni	Chakechake
57	Darajani	Ndagoni	Chakechake

Kiambatanisho nam. 7 Stahiki za Wafanyakazi

Idara/ Taasisi	Malipo baada ya saa za kazi	Likizo	Ubani	Mafunzo ya muda nmrefu	Mafunzo ya muda mfupi
Idara ya Utumishi na Uendeshaji	15	16	2	3	10
Idara ya Mipango Sera na Utafiti	-	1	-	1	-
Ofisi ya Faragha	-	-	-	1	-
Baraza la Taifa la Watu wenye Ulemavu	7	13	3	4	20
Idara ya Mazingira	-	2	1	2	-
Mamlaka ya Usimamizi wa Mazingira	7	18	3	10	8
Tume ya Ukimwi	-	-	-	5	-
Mamlaka ya	1	4	1	-	20

Idara/ Taasisi	Malipo baada ya saa za kazi	Likizo	Ubani	Mafunzo ya muda nmrefu	Mafunzo ya muda mfupi
Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevyta					
Ofisi Kuu Pemba	-	7	4	6	5
Jumla	30	61	14	32	63

Kiambatanisho nam.8:Idadi ya Watumishi wa Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais

Vivango vya Elimu	Sdtl-F.IV		Cheti		Stashada ya juu		Shahada ya kwanza		Shashada ya uzamili		Shahada ya uzamili		Shahada ya Uzamivu		JUMLA		
	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	
Idara ya Utumishi na Uendeshaji	12	5	1	3	3	7			5	5			3	1	2		47
Idara ya Mipango,Sera na Utatifi									1		1	4					6
Baraza la Taifa la Watu Wenyewe Ulemavu	8	6			5	7			10	19	1	2					58
Baraza la Taifa la Watu Wenyewe Ulemavu Pemba			1						6	2							9
Idara ya Faragha Pemba	2	1	1	1				2									7
Idara ya Faragha Unguja	3	2	3	1	2			7	1			3	1	1			23
Idara ya mazingira (Unguja)	3	2		2	4			1	4			2	4	1			23
Idara ya Mazingira (Pemba)	5	2			2	5			1			2					17
Mamlaka ya Mazingira	3	2		2	4			1	4			2	4	1			23

Vivango vya Elimu (Unguja)	Sdt1-F.IV		Cheti		Stashahada juu		Shahada ya kwanza		Shashaha ya uzamili		Shahada ya uzamili		Shahada ya Uzamivu		JUMLA		
	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	
Mamlaka ya Mazingira (Femba)	8	3	3	1	5	1	3	1	5	1	5	1	3	3	2		24
Tume ya Ukimwi (Unguja)	5	1	1														
Tume ya Ukimwi (Femba)	1	2	3	2					2	1			1				12
Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevyा (Unguja)	9	2	1	6	7				11	13			1				50
Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevyा (Femba)			1	4					6	2			1				17
Ofisi Kuu Pemba	2	2	1	3					4	1			1				14
Jumla	62	26	13	11	29	47	2	9	55	59	2	2	26	12	5	360	